

Jaarstukken 2022

De paragrafen

1 Lokale heffingen

Algemeen

In de paragraaf lokale heffingen vindt de verantwoording plaats van de realisatie van het beleid en de financiën van de lokale heffingen 2022. In 2022 zijn de gemeenten Purmerend en Beemster gefuseerd en zijn er harmonisatie afspraken gemaakt voor de lokale heffingen. Deze afspraken zijn na besluitvorming in november 2021 verwerkt in de begroting. Ook zijn de tariefvoorstellen verwerkt in vernieuwde en geharmoniseerde verordeningen. De wijzigingen in de lokale heffingen luidde:

- de opbrengst OZB woningen structureel af te ramen zodat de tarieven 2022 OZB in Purmerend niet zouden stijgen als gevolg van de fusie.
- de invoering van een tarief voor eenpersoonshuishoudens en een tarief voor meerpersoonshuishoudens voor de afvalstoffenheffing in de nieuwe gemeente waarbij het tarief voor eenpersoonshuishoudens 80% is van het tarief voor meerpersoonshuishoudens.
- de invoering van een eigenarentarief voor de rioolheffing in combinatie met een grootverbruikersheffing vanaf 300 m3 watergebruik met een tarief van 75% van het eigenarentarief per eenheid van 300 m3 watergebruik.
- een wijziging in de samengevoegde kostenopbouw rioolheffing en afvalstoffenheffing.
- de invoering van hondenbelasting voor de hele gemeente met een vrijstelling voor het bezit van honden buiten de bebouwde kom inclusief deze opbrengst te koppelen aan de uitgaven hondenbeleid.
- Voor de toeristenbelasting het tarief van de Beemster te hanteren plus de hiervoor geldende CPI index.
- Bij de invoering van precariobelasting is de Beemster bij de tarifiering onder 'overig Purmerend' gebracht.

In het overzicht algemene dekkingsmiddelen vindt u een nadere financiële onderbouwing van de lokale heffingen.

Kostendekkendheid van de heffingen

In onderstaande tabellen staat inzichtelijk welk percentage kostendekkendheid in de bijgestelde begroting was geraamd en in de rekening is gerealiseerd.

Tabel kostendekkendheid product afvalverwijdering

Bedrag in €	Primitieve begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Rekening 2022
Lasten	12.589.590	11.560.448	11.103.915
Btw	1.385.340	1.385.340	1.153.110
Overhead	2.093.796	2.041.453	2.216.127
Totaal lasten	16.068.726	14.987.241	14.473.152
Baten	15.843.726	15.833.279	15.673.049
Saldo	225.000	-846.038	-1.199.897
Corona effect (dekking algemene reserve)	-	-	-
Onttrekking voorziening afvalstoffenheffing (tarief 2022)	-225.000	-225.000	-225.000
Dotatie voorziening afvalstoffenheffing (jaarrekening 2022)	-	1.071.038	1.424.897
<i>Kostendekkendheid</i>	-	-	-
<i>Kostendekkendheid in %</i>	100%	100%	100%

In de berekening van het tarief afvalstoffenheffing hielden we rekening met € 1,4 miljoen btw op de kosten van inzameling. De doorgerekende overhead betrof 54% van de loonkosten van het product afvalverwijdering. De overhead en de BTW zijn op werkelijke kosten nagecalculeerd. Per jaareinde 2021 was € 874.101 beschikbaar in de voorziening afvalstoffenheffing. Hiervan is in 2022 € 225.000 onttrokken voor het tarief afvalstoffenheffing 2022. In 2022 is in totaal € 1.424.897 aan de voorziening afvalstoffenheffing toegevoegd. Het saldo van de voorziening afvalstoffenheffing bedraagt ultimo 2022 € 2.073.998. Van het saldo van de voorziening ultimo 2022 is € 1.190.000 betrokken bij de tariefstelling van de afvalstoffenheffing 2023-2026 (2023 € 140.000, 2024 € 320.000, 2025 € 450.000 en 2026 € 280.000). De overige ruimte wordt in de voorziening aangehouden om mogelijke tegenvallers binnen afvalbeheer op te kunnen vangen. Het tarief van de afvalstoffenheffing 2022 is volledig kostendekkend.

Tabel kostendekkendheid product riolering

Bedrag in €	Primitieve begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Rekening 2022
Lasten	6.732.296	6.536.699	6.472.918
Btw	824.230	824.230	861.756
Overhead	1.114.861	1.170.815	1.172.285
Totaal lasten	8.671.387	8.531.744	8.506.959
Baten	9.025.334	8.718.076	8.564.910
Saldo	-353.947	-186.332	-57.951
Onttrekking voorziening gemeentelijke watertaken	-	-	-
Dotatie voorziening gemeentelijke watertaken	353.947	186.332	57.951
<i>Kostendekkendheid</i>	-	-	-
<i>Kostendekkendheid in %</i>	100%	100%	100%

In de berekening van het tarief rioolheffing hielden we rekening met € 0,8 miljoen extra dekking door btw die we aan inwoners doorrekenen. De doorgerekende overhead betrof 54% van de loonkosten van het product riolering. In 2021 was € 2.501.440 beschikbaar in de voorziening gemeentelijke watertaken. De overhead en de BTW zijn op werkelijke kosten nagecalculeerd. Als gevolg van het resultaat op het product riolering is in 2022 per saldo € 57.951 toegevoegd aan de voorziening gemeentelijke watertaken. Het saldo van de voorziening bedraagt ultimo 2022 € 2.559.391. Van het saldo van de voorziening ultimo 2022 is € 2.335.000 betrokken bij de tariefstelling van de rioolheffing 2023-2026 (2023 € 616.000, 2024 € 629.000, 2025 € 640.000 en 2026 € 450.000). Het tarief van de rioolheffing 2022 is volledig kostendekkend.

Tabel overige producten inzake kostendekkendheid

Bedrag in €	Primitieve begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Rekening 2022
Leges omgevingsvergunningen:			
Lasten	-2.926.906	-2.926.906	-2.833.869
Baten	2.926.906	-2.926.906	2.840.304
Saldo	nihil	nihil	6.435
<i>Kostendekkendheid in %</i>	100%	100%	100%
Leges lijkbezorgingsrechten			
Lasten	-829.164	-829.164	-730.383
Baten	808.724	808.724	737.949
Saldo	-20.440	-20.440	7.566
<i>Kostendekkendheid in %</i>	97,5%	97,5%	101%
Marktgelden:			
Lasten	-255.515	-253.567	-172.237
Baten	120.853	120.853	102.890
Saldo	-134.662	-132.714	-69.347
<i>Kostendekkendheid in %</i>	47%	48%	60%

Leges voor de omgevingsvergunning

Dit zijn de vergoedingen voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een vergunning voor de bouw van een woning, een bedrijfspand, het kappen van een boom, slopen van een pand, mogen afwijken van een bestemmingsplan etc, dit noemen wij Wabo-leges naar de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. We mogen op totaalniveau van de legesverordening geen 'winst' maken. De kosten (incl. de werkelijke overheadkosten) moeten worden gedekt uit de heffing. In 2022 zijn de inkomsten en uitgaven 3% achtergebleven op de begroting.

Begraafplaats/lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden onder meer geheven voor het gebruik van de aula, het begraven van stoffelijke overschotten en het bijzetten van asbussen in de urnenmuur. Purmerend streeft hierbij naar kostendekkende tarieven, waarin rekening is gehouden met de kosten van het onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen. In 2022 zijn de voorzieningen voor het onderhoud van de begraafrechten Beemster en Purmerend geharmoniseerd en geactualiseerd. Hierbij zijn de meerjarig afgekochte begraafrechten en afkoopsommen voor het onderhoud geëgaliseerd. Hierbij valt een evenredig deel van de afgekochte termijnen vrij uit de inkomsten van grafrechten en vormen de afgekochte begraafrechten, grafhuur en grafonderhoud de toevoeging aan de voorziening. Door het toepassen van een correctie op de voorziening is de kostendekkenheid iets hoger dan 100%.

Marktgelden

Marktgelden worden geheven op zowel reguliere weekmarkten als incidentele marktdagen en bestaan uit tarieven voor het plaatsen van marktkramen en het parkeren bij markten. De

marktgelden zijn niet kostendekkend voor Purmerend. Een concrete invulling voor de marktmeester heeft nog niet plaatsgevonden in 2022, waardoor de lasten achterblijven.

De geraamde inkomsten

Tabel baten met betrekking tot de lokale heffingen

Soort	Primitieve begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Rekening 2022
<i>Onroerende zaakbelasting (OZB):</i>			
-Gebruikers (alleen bedrijven)	2.534.069	2.534.069	2.471.678
-Eigenaren	14.695.924	14.695.924	14.618.329
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten (RWB)	19.443	19.443	25.468
Afvalstoffenheffing	14.566.450	14.176.660	14.172.739
Leges omgevingsvergunningen	2.927.000	2.926.906	2.840.304
Reinigingsrecht	80.000	80.246	80.684
Rioolheffing	8.713.515	8.713.515	8.564.910
Marktgeld	120.957	120.957	102.890
Lijkbezorgingsrechten	438.000	808.724	737.949
Parkeerbelastingen	3.240.302	3.084.768	3.095.440
Precariobelasting	239.294	119.294	229.483
Hondenbelasting	473.784	473.784	457.280
Reclamebelasting	150.000	150.000	120.051
Toeristenbelasting	148.375	73.375	30.840
BedrijvenInvesteringsZones (BIZ)	83.425	83.425	85.400
Overige leges (o.a. burgerlijke stand, GBA, woonzaken, APV)	1.361.527	1.361.527	2.078.578
Totaal lokale heffingen	49.792.065	49.422.617	49.712.023

- De heffing en inning hebben plaatsgevonden overeenkomstig het vastgestelde beleid.

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

Parkeerbelastingen

In 2022 zijn er 7.223 naheffingsaanslagen opgelegd (2021: 7.267 naheffingsaanslagen) omdat op het moment van de controle er geen of onvoldoende parkeergeld betaald was. Er zijn 1.546 bezwaarschriften ingediend (2021: 1.192 bezwaarschriften). In 70% van de gevallen is het bezwaar gegrond verklaard (2021: ook 70%). Met name de bezwaren waarbij parkeergeld betaald is met behulp van de smartphone leidt in de meeste gevallen tot toekenning van de bezwaarschriften. Achteraf blijkt dan parkeergeld te zijn betaald, maar heeft de parkeerder een vergissing gemaakt bij het aanmelden van het juiste kenteken met de smartphone. Op grond van jurisprudentie is het in die situaties nodig het bezwaar toe te kennen omdat er parkeerbelasting betaald is. De verwachting

is dat de Stadhuisparkeergarage 1 juli 2023 wordt opgeleverd. In april 2022 heeft de gemeenteraad het voorstel 'flankerende maatregelen' vastgesteld. De 'flankerende maatregelen' zijn bedoeld om de garage aantrekkelijker te maken voor bezoekers aan de binnenstad en zijn::

- Het uurtarief in de parkeergarages (Claxonate en stadhuisplein) wordt verhoogd van € 1,60 naar € 1,80, voor de Stadhuispleingarage komt een dagkaart à € 7,50 beschikbaar en een maandabonnement voor € 85
- De tarieven in de zone 'centrum' voor straatparkeren worden verhoogd van € 2,50 naar € 2,85
- De tarieven in de overige zones worden verhoogd van € 1,00 naar € 1,35
- De reguleringstijden in de aanloopstraten rondom de stadhuispleingarage worden verlengd van 18.00 naar 21.00 op ma t/m do en zaterdag (vrijdag was dit al 21.00)
- De dagkaart van € 2,00 (o.a. Schapenmarkt, Kanaalstraat, terreinen Stationsweg) wordt afgeschaft
- Er komt een speciale vergunning voor werknemers om tegen gereduceerd tarief (voorgesteld wordt € 105/kwartaal) te parkeren op een van de terreinen in de buurt van de binnenstad (voorlopig het Stationswegterrein bruggetje)
- Het parkeerterrein achterzijde Stadhuis blijft toegankelijk voor betalende bezoekers, met uitzondering van de plaatsen voor gemeentevoertuigen. (dit was een tijdelijke regeling, die zou aflopen na opening garage).

Precariobelasting

Over 2022 zijn er in verband met COVID-19 over de periode 1 januari tot 1 juli geen aanslagen precariobelasting opgelegd voor terrassen en voor uitstallingen bij winkels. De opbrengst precario is hierdoor in de begroting met € 95.000 verlaagd. Deze € 95.000 is echter weer gecompenseerd door de extra precario opbrengst van € 110.000 als gevolg van de diverse bouwprojecten in Purmerend.

Toeristenbelasting

Bij toeristenbelasting is de hoogte van de verschuldigde toeristenbelasting altijd pas bekend na afloop van het kalenderjaar. De heffing vindt plaats in het eerste kwartaal van het volgende jaar. In de kolom 2022 staat de verwachte opbrengst voor 2022. Hier is rekening gehouden dat de opbrengsten zijn achtergebleven door de ontwikkelingen bij BurgGolf Golfresort de Purmer (opvang vluchtelingen Oekraïne) en Van der Valk Hotel Purmerend (opvang statushouders).

Hondenbelasting

In april 2022 is de jaarlijkse huis-aan-huis controle uitgevoerd voor de hondenbelasting. Hondenbelasting is met ingang van 2022 ook verschuldigd voor de bewoners in Beemster. In Beemster is om die reden (eenmalig) de controle uitgevoerd bij alle woningen. Bij Purmerend is zoals gebruikelijk 1/3e deel van woningen gecontroleerd. Uitzonderd van de controle zijn de adressen in het buitengebied (buiten de bebouwde kom), deze adressen zijn vrijgesteld voor de hondenbelasting. De (her)controle heeft in totaal 626 nieuwe aanmeldingen voor de hondenbelasting opgeleverd, 321 aanmeldingen voor de kernen Beemster en 305 aanmeldingen Purmerend. In april 2023 wordt 1/3e deel van woningen gecontroleerd.

Bedrijveninvesteringszones (BIZ)

Eind 2019 heeft er een draagvlakonderzoek plaatsgevonden onder de ondernemers in de binnenstad voor het invoeren van een BIZ Binnenstad met ingang van 2020. Na het tellen van de stemmen bleek er onvoldoende draagvlak te zijn onder de ondernemers. Als gevolg

hiervan bleef de reclamebelasting voor de ondernemers van de binnenstad van kracht. De opbrengst reclamebelasting wordt na aftrek van de door de gemeente gemaakte perceptiekosten overgemaakt naar de Stichting Binnenstad Ondernemersfonds Purmerend (BOF). BOF organiseert activiteiten in het centrumgebied met als doel klanten te verleiden, het verblijf in de historische binnenstad te verlengen en te intensiveren. Eind 2022 is er een nieuw draagvlakonderzoek uitgevoerd onder de ondernemers van de binnenstad voor het invoeren van een BIZ Binnenstad. Na het tellen van de stemmen was er voldoende draagvlak. Met ingang van 2023 wordt de BIZ Binnenstad ingevoerd. Als gevolg hiervan vervalt de reclamebelasting.

Overige leges

Bij de leges burgerzaken is er door COVID-19 in 2021 een inhaalslag geweest bij naturalisatie aanvragen, door minder reisbeperking een toenemende vraag naar reisdocumenten en was er een toename in het aantal huwelijksvoltrekkingen. Ook was er een stijging van de leges bij nutsbedrijven (o.a. diverse werkzaamheden glasvezel, elektriciteit, water en overige telecom).

Bezwaarschriften tegen de hoogte WOZ-waarden

Er zijn in 2022 1.417 bezwaarschriften (dossiers) ingediend naar aanleiding van de jaarlijkse herwaardering van de woningen en de niet woningen. In 23% van de gevallen heeft dit geleid tot een waardeverlaging. Van het totaal van 1.417 ingediende bezwaarschriften zijn 1.050 bezwaarschriften ingediend door de 'no cure no pay bureaus' (NCNP), dit is 74% van het totaal. Deze 1.050 NCNP bezwaren hebben geleid tot 236 waardeverlagingen, dit komt neer op 23,5 % honoreringen. In 2021 waren er 1.089 bezwaarschriften ingediend. De WOZ waarde werd toen bij 40% van de ingediende bezwaarschriften verlaagd. Het percentage verlagingen in 2022 komt overeen met het landelijke beeld. Gemiddeld genomen over de jaren 2019, 2020 en 2021 zijn landelijk 22% van de waarden in bezwaar verlaagd (bron: website waarderingskamer "Feiten over de WOZ").

Tabel kwijtscheldingen

Omschrijving	Afvalstoffenheffing		Rioolrecht (gebruik)		Totaal
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	Verleend
Automatische kwijtschelding 2021	1.736	607.434	1.736	124.666	732.100
Automatische kwijtschelding 2022	1.564	503.514	nvt	nvt	503.154
Kwijtschelding op verzoek 2021	615	192.749	615	39.559	232.308
Kwijtschelding op verzoek 2022	762	224.984	nvt	nvt	224.984
Totaal 2021	2.351	800.183	2.349	164.225	964.408
Totaal 2022	2.326	728.498	nvt	nvt	728.498

Bij de belastingharmonisatie voor de nieuwe gemeente Purmerend is de rioolheffing verbruik tot een verbruik van 300 m³ vervallen. Voor deze heffing was kwijtschelding mogelijk. Doordat dit gebruikerstarief is vervallen is kwijtschelding ook niet meer van toepassing. Per 2002 is de rioolheffing grootverbruik ingevoerd. Deze heffing, is van toepassing bij een waterverbruik boven de 300m³. Er wordt geen kwijtschelding verleend voor de rioolheffing grootverbruik.

Oninbare posten

Jaarlijks vindt er een onderzoek plaats van alle openstaande vorderingen. De mate van verhaalbaarheid is onderzocht. De redenen dat opgelegde aanslagen oninbaar worden verklaard zijn bijvoorbeeld dat burgers verhuizen zonder een nieuw adres door te geven. Ook maken burgers gebruik van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WNSP). Bij bedrijven gaat het vaak om faillissementen. De controle heeft geleid tot een voorstel om € 132.079 af te boeken als oninbaar van nog openstaande belastingbedragen. Het percentage oninbaar bedraagt hierdoor 0,35%.

2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Doelstelling

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om niet-begrote kosten te dekken. Door de beschikbaarheid van weerstandsvermogen hoeft bij een financiële tegenvaller in de begrotingsuitvoering niet direct tot een bezuiniging te worden overgegaan.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- A. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken.
- B. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

In deze paragraaf zetten we eerst de beschikbare weerstandscapaciteit uiteen en daarna de risico's en het hiervoor benodigd weerstandsvermogen. Beide onderdelen worden vervolgens tegen elkaar afgezet voor de situatie eind 2021.

Omvang weerstandscapaciteit

Tot de weerstandscapaciteit rekenen we de post onvoorzien, algemene reserve, stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit. In onderstaand overzicht worden de afzonderlijke onderdelen beschreven. Hierbij staat aangegeven of en voor hoeveel deze onderdelen bijdragen aan de beschikbare weerstandscapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen maal € 1.000)

Onderdeel/Omvang/Duiding	Telt mee voor
Onderdeel: Post onvoorzien (structureel) Omvang: € 50 Duiding: De omvang van de post onvoorzien is in Purmerend bepaald op € 50.000. De post is wettelijk verplicht en dit bedrag is opgenomen in de jaarstukken 2022. Omdat de post in de meerjarenbegroting constant wordt verondersteld, wordt de post onvoorzien tot de structurele weerstandscapaciteit gerekend. In de berekening voor de weerstandscapaciteit nemen we deze 2,5 keer mee.	€ 125
Onderdeel: Stille reserves (incidenteel) Omvang: € 5.200 Duiding: De te verkopen panden en gronden waar bij de verkoop een netto boekwinst kan worden gerealiseerd. Omdat de boekwinst al is verwerkt in de begroting is hier geen bijdrage aan de beschikbare weerstandscapaciteit. Daarnaast is de werkelijke waarde van ons aandelenbezit vele malen hoger dan de nominale waarde zoals deze, conform het BBV, in de balans is opgenomen. Het gaat om de aandelen BNG, Alliander en HVC. Deze aandelen zijn echter niet vrij verhandelbaar. Het is dan ook niet mogelijk om deze waarde daadwerkelijk te verzilveren, althans niet op dit moment. Wij tellen de berekende waarde dan ook niet mee voor de bepaling van onze weerstandscapaciteit. Bovendien ontvangen wij voor deze aandelen dividend. Het verkopen van de aandelen leidt dan ook tot structureel lagere inkomsten.	€ 0
Onderdeel: Onbenutte belastingcapaciteit (structureel) Omvang: Circa € 11.472 Duiding: De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen het belastingtarief OZB in Purmerend en 120% van het landelijk gemiddelde. Tot het niveau van 120% zal hoe dan ook geen sprake zijn van toelating tot artikel 12. Het zijn extra (structurele) middelen die gegenereerd kunnen worden door de gemeentelijke belastingen en rechten te verhogen. Er is voor gekozen de onbenutte belastingcapaciteit niet mee te tellen als beschikbare weerstandscapaciteit en deze ruimte vast te houden voor het eventueel overnemen van het wegenbeheer hoogheemraadschap (HHNK). Overname van deze taak zou kunnen betekenen dat er een verschuiving van belastingen plaatsvindt. Dit betekent dat de gezamenlijke OZB-opbrengst omhoog moet om de kosten van deze taak te dragen. Daar staat tegenover dat de wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij inwoners komt te vervallen. Dit betekent dat de waterschapsheffing gaat dalen en de OZB gaat stijgen. De tarieven voor de overige heffingen zoals de afvalstoffenheffingen de rioolheffing zijn volledig kostendekkend.	€ 0
Onderdeel: Bestemmingsreserves (incidenteel) Omvang: Circa € 20.030 Duiding: Voor alle bestemmingsreserve geldt dat deze ook gebruikt kunnen worden voor de afdekking van risico's. De bestemmingsreserves hebben een specifiek door de raad vastgesteld bestedingsdoel. Deze doelen zijn bewust gekozen, de reserves zijn daarmee volledig geprogrammeerd. Om deze reden wordt ook de omvang van de reserves niet meegeteld als beschikbare weerstandscapaciteit	€ 0
Onderdeel: Algemene reserve (incidenteel) Omvang: € 51.195 (excl. resultaatbestemming) Duiding: Bij de omvang is geen rekening gehouden met de voorgestelde resultaatbestemming 2022. De reserves zijn het verschil tussen de bezittingen en de schulden en dus geen 'potje'. De algemene reserve is de hoofdbron van de weerstandscapaciteit. Inzet van de algemene reserve leidt tot meer schuld.	€ 51.195
Beschikbare weerstandscapaciteit eind 2022	€ 51.320

Gelet op de bovenstaande tabel wordt in Purmerend de beschikbare weerstandscapaciteit gelijkgesteld aan de algemene reserve.

Meegewogen financiële risico's

Wat valt er onder risico's en wat niet?

Risico's zijn er in allerlei soorten en maten. Voor welke risico's we meenemen worden de onderstaande vuistregels gebruikt.

Kortingen op algemene en specifieke uitkeringen

Kortingen op algemene (het gemeentefonds) en specifieke uitkeringen worden ingeschat en verwerkt in de begroting. Het weerstandsvermogen is nadrukkelijk niet bedoeld als buffer hiervoor. De begroting moet hier dus op inspelen. Dat geldt ook voor risico's van het onvolledig kunnen declareren van uitgaven op specifieke uitkeringsregelingen. Deze risico's kunnen we vooraf inschatten en in de p&c cyclus verwerken.

Kosten die moeten worden voorzien

Voor gebeurtenissen waarvan het zeker is dat ze zich voor gaan doen en waarvan de omvang ook bekend is, worden voorzieningen ingesteld. Bij het weerstandsvermogen kunnen deze kosten derhalve buiten beschouwing worden gelaten. De voorzieningen zijn ook daadwerkelijk op orde.

Rampen en crisis

Voor rampen en crisissituaties geldt dat er een scala aan beheersmaatregelen is getroffen. Dit betreft enerzijds het rampenplan waarmee aangegeven wordt hoe een (dreigende) ramp of crisis te lijf wordt gegaan en anderzijds is er sprake van een verzekerd risico. Voor zover dit niet het geval is zal worden teruggevallen op de Rijksoverheid. Uiteraard kan er sprake zijn van een financieel nadeel voor de gemeente. De omvang hiervan is niet vooraf in te schatten. Voor zover het in de beïnvloedingssfeer ligt van de gemeente wordt via de weg van vergunningen en periodieke toetsing gezorgd voor het minimaliseren van de risico's. Rampen en crises worden niet meegenomen in de risico's.

Kleine risico's

Voor bepaling van de wenselijke omvang van het weerstandsvermogen hebben we de financiële risico's in kaart gebracht. Bij deze risico's hanteren we een ondergrens van € 100.000. Risico's daaronder lichten we hier verder niet toe, omdat het een lange reeks van kleine risico's betreft.

Daadwerkelijk opgetreden risico's komen terug als afwijking in de programmarekening ter verklaring van het resultaat. De risico's die we bij deze paragraaf meenemen zijn de niet-reguliere, strategische, niet-kwantificeerbare risico's. De reguliere risico's staan immers in de begroting. Veelal kunnen we deze via een verzekering afdekken. Bij deze risico's geldt dat we kunnen inschatten of het risico zich daadwerkelijk zal manifesteren en de omvang van het risico.

Om de risico's op te vangen, zijn verschillende maatregelen mogelijk:

- Bijstelling van de geldende beleidskaders, hierdoor kunnen we de uitvoeringskosten beperken. Dit kan bijvoorbeeld door de grenzen te verhogen waarboven de gemeente een bijdrage verleent.
- Inkomstenverhogende maatregelen nemen wanneer risico's zich manifesteren op onderdelen met kostendekkende dienstverlening.
- Frequent(er) toetsen of het risico zich al voordoet en zo goed mogelijk maatregelen treffen ter beheersing van onzekerheden. Deze maatregel kunnen we inzetten op die onderdelen waarvan

de gemeente de uitkomst niet kan sturen, maar waarvan we de uitkomsten wel kunnen volgen. Doel van de maatregel is dan om te voorkomen dat 'ongemerkt' de begroting en de werkelijkheid uiteen groeien en er nadelen optreden.

In de opstelling is niet afgewogen of alle risico's zich gelijktijdig kunnen en zullen voordoen. De risico's zijn daarom opgeteld. Zodra risico's zich daadwerkelijk manifesteren wegen we af of we structurele maatregelen moeten nemen.

Benodigd weerstandsvermogen

In onderstaande tabel staan de actuele risico-onderwerpen en is aangegeven of we voor dit onderwerp rekening houden met het benodigd weerstandsvermogen. Als er sprake is van een structureel risico wordt dit vermenigvuldigd met 2,5 om het zo te kunnen afzetten tegen de weerstandscapaciteit (Conform de werkwijze van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (Naris). Ook staat hier welke beheersmaatregel we kunnen inzetten om het risico zoveel mogelijk te verkleinen of uit te schakelen. In de omschrijving is het toegelicht als de huidige inschatting afwijkt van de inschatting in de begroting.

Overzicht meegewogen financiële risico's

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Bedrag (x 1.000)
Onderwerp: Algemene spoedbuffer Omschrijving: In de afgelopen jaren is vanwege COVID-19, voor de opvang van vluchtelingen Oekraïne en de energietoeslag een beroep gedaan op de algemene reserve als voorfinancieringsbron in afwachting op Rijksbekostiging. Daarvoor heeft de algemene reserve een minimale buffer nodig. Gerekend is op 1 miljoen per maand voor een half jaar. Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet.	€ 6.000
Onderwerp: Omgevingsplan (structureel) Omschrijving: In het kader van de implementatie van de Omgevingswet werken we aan de transitie richting het definitieve omgevingsplan. We hebben daarvoor minimaal t/m 2029 de tijd, maar het is nog onduidelijk of deze termijn wordt opgeschoven met eventueel verder uitstel. Omdat het omgevingsplan een nieuw instrument is en we nog geen (werk)ervaring hebben met het opstellen van het instrument blijft het berekenen van de kosten en/of benodigde uren een schatting. Op basis van een door ons gehanteerd scenario voor de transitie, verwachtten we 10 omgevingsplanwijzigingen voor een deelgebied te moeten realiseren t/m 2029. Iedere omgevingsplanwijziging vergt ongeveer 2 jaar. In de jaren 2024 t/m 2027 zal er gelijktijdig gewerkt worden aan maximaal 4 geplande omgevingsplanwijzigingen. Tegelijkertijd zullen zich spontane omgevingsplanwijzigingen aandienen. We houden rekening met 2 van dit soort wijzigingen per jaar. Uitgaande van 10 deelgebieden en 12 spontane wijzigingen voor een locatieontwikkeling vraagt het om totaal 35.880 uren en 27,6 FTE over de komende jaren. De kostenraming van de verwachte financiële gevolgen t/m 2029 bedragen ongeveer € 3.500.000. Hiervan is in de huidige beelden ongeveer € 1.000.000 niet gedekt t/m 2029. Daarom is dit als risico opgenomen.. Beheersmaatregel: Stap voor stap zal bezien worden hoe de financiën van de transitie richting het omgevingsplan verlopen. Dit risico is nieuw ten opzichte van de jaarrekening 2021 en reeds opgenomen in de begroting 2023.	€ 1.000
Onderwerp: Kostenstijgingen als gevolg van schaarste (structureel) Omschrijving: De huidige cumulatie van ontwikkelingen in de vorm van het aantrekken van de economie na Corona en de oorlog in Oekraïne maakt dat de gemeente bij met name de uitvoering van projecten te maken heeft met schaarste aan personeel, schaarste aan materialen en schaarste aan energiebronnen	€ 2.600

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Bedrag
(x 1.000)	
en -dragers. Hierdoor kunnen projecten veel duurder worden en kan de uitvoering vertraging oplopen als gevolg van verstoringen in de toelevering. Om te voorkomen dat projecten worden uitgesteld is in de programmabegroting al rekening gehouden met een stijging van de kredieten. In de kwantificering van dit risico is rekening gehouden met een extra stijging van 10% over de hele investeringssom. Dit leidt tot structureel hogere kapitaallasten. Deze zijn 2,5 keer meegerekend. Beheersmaatregel: Er is een stelpost in de begroting 2023 opgenomen voor prijsstijgingen, voor aanpassing van de kredieten zijn voorstellen aan de raad nodig, daarbij is ook prioritering en fasering mogelijk. Dit risico was niet opgenomen in de jaarrekening 2021.	
Onderwerp: Wmo, Jeugdwet en Participatiewet	€ 2.218
Omschrijving: Binnen het maatschappelijk domein biedt Purmerend hulp vanuit de Jeugdwet, Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Voor het maatschappelijk domein gelden binnen deze beleidskaders onzekerheden aan zowel de uitgaven- als de inkomstenkant. Het betreffen open einde regelingen waarbij de uitgaven niet altijd beheersbaar zijn. Binnen Participatie geldt daarnaast dat de uitgaven conjunctuurgevoelig zijn. Tenslotte geldt dat de middelen die het Rijk op lange termijn beschikbaar stelt aan gemeenten voor deze taken ter discussie staan en dat zorgt voor onzekerheden aan de inkomstenkant. Gemeenten moeten uiteraard anticiperen op deze ontwikkelingen, maar op jaarbasis kan er sprake zijn van aanzienlijke financiële effecten vanwege de omvang van de budgetten. Om die reden is een buffer nodig. Deze buffer is als volgt bepaald:	
1. Jeugdwet Door de toename van het aantal jeugdigen in zorg, instroom van jeugdigen naar duurdere vormen van zorg, het achterblijven van de uitstroom ten opzichte van de instroom stijgen de kosten van specialistische Jeugdhulp. Een kleine procentuele afwijking heeft grote gevolgen voor het budget. Als risico houden we het gemiddelde procentuele tekort over 2020, 2021 en 2022 ten opzichte van de begroting 2022 aan, met een minimum van 1% van de realisatie 2022. Dit betekent een bedrag van € 1.468.000. 2. Wmo De kostenstijging in de WMO door het uniforme abonnementstarief is de afgelopen jaren evident gebleken. Zonder wetswijzigingen of compensatie door het Rijk zal dit tot extra budgettaire beslag leiden. Ook hier houden we als risico aan het gemiddelde procentuele tekort over 2019 t/m 2022 ten opzichte van de begroting 2022, met een minimum van 1% van de realisatie 2022. Dit betekent een bedrag van € 430.000. 3. Participatiewet Binnen de participatiewet zien we landelijk zorgelijke ontwikkelingen plaatsvinden. Zo zijn de baankansen voor bijstandsgerechtigden en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt sinds 2015 niet gestegen. Hierdoor is de kans om uit te stromen naar de reguliere arbeidsmarkt nauwelijks gegroeid. Bij de nieuwe doelgroepen, zoals jonggehandicapten, komen er jaarlijks meer nieuwe mensen bij. Gemeenten moeten hen plaatsen en begeleiden. We zien dat deze kosten van begeleiding van mensen die onder de Participatiewet vallen in de praktijk hoger zijn dan waar het rijk zijn budget op baseert. In de besprekingen over de herijking van Werkom is dit aan de orde geweest. Als we het risico berekenen op dezelfde manier als Jeugdwet en Wmo, namelijk het gemiddelde procentuele tekort over 2019 t/m 2022 aan ten opzichte van de begroting 2022, dan leidt dit maar tot een bedrag van € 30.000. Als risico houden we het gemiddelde procentuele tekort over 2020 en 2021 ten opzichte van de begroting 2022, met een minimum van 1% van de realisatie 2022. Dit betekent een bedrag van € 320.000. Beheersmaatregel: Er worden aparte beheersmaatregelen binnen het sociaal domein ingezet. Voor jeugd (met de extra middelen vanuit het Rijk) lijkt het risico voorlopig afdoende te zijn afgedekt. De ontwikkelingen bij de Wmo en Participatie worden nauwlettend gevolgd, waarbij voor dit risico wordt uitgegaan van € 2 miljoen over de gehele periode. Tezamen met het risicobedrag van 1 miljoen voor het inkomstendeel beslaat het risico 2,5% van de begroting Jeugd, Wmo en Werk en Inkomen.	
Onderwerp: Asbestsaneringen	€ 500
Omschrijving: In een aantal gemeentelijke panden, waaronder onderwijsgebouwen, is asbest toegepast. Naar de aanwezigheid van asbest en de mogelijkheden tot sanering is meerdere malen onderzoek gedaan. In een aantal gebouwen is de aanwezige asbest niet verwijderd en kan dit alleen gebeuren als bouwkundige	

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Bedrag (x 1.000)
werkzaamheden plaatsvinden. Zolang deze werkzaamheden niet plaatsvinden is er een risico. Als een situatie zich voordoet, worden de werkzaamheden opgepakt en de begroting aangepast. De omvang laat zich niet goed wegen. Als stelpost wordt daarom rekening gehouden met € 0,5 miljoen. Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet.	
Onderwerp: Proeftuin aardgasvrije wijken Omschrijving: Particuliere woningen zijn zeer verschillend qua inrichting en installatie en daarmee ook de te verrichten werkzaamheden en kosten. Een volledig inzicht in de consequenties voor de uitvoeringskosten ontbreekt. Door deze variatie zullen de kosten bij enkele woningen hoger uitvallen en bij andere lager. Door deze variatie is de kans op een budgetoverschrijding beperkt. Om de inwoners verder te ontzorgen treedt de gemeente op als opdrachtgever. Hiermee ontstaat het risico dat schadeclaims over de uitvoeringswerkzaamheden voor rekening van de gemeente komen wanneer deze niet op de uitvoerder verhaald kunnen worden. Daarnaast is in vrijwel alle woningen nog asbest aanwezig. De verwachting is dat in de meeste gevallen hier om heen gewerkt kan worden. Als vooraf blijkt dat de uitvoering niet kan plaatsvinden in verband met asbest, dient de bewoner op voor aanvang van de werkzaamheden zorg te dragen voor sanering. Indien er asbest optreedt na aanvang van de werkzaamheden en aanraking onvermijdelijk is, zal dit de kosten aanzienlijk doen stijgen. Beheersmaatregel: Bij de pilot aardgasvrij is gekozen voor een bloksgewijze aanpak. Deze manier van werken draagt bij aan het kunnen sturen op de risico's van een eventuele budgetoverschrijding. Binnen de raming van de werkzaamheden is in verband met de onzekerheid een post onvoorzien opgenomen. In het voorgaande jaar is tevens gekozen om binnen het weerstandsvermogen een bedrag op te nemen om mogelijke overschrijding te kunnen opvangen. Recent is gestart met de uitvoering van blok 2, waarna nog twee blokken zullen volgen. Aangezien er nog budget is voor de uitvoering van meerdere blokken, wordt het risico op een budgetoverschrijding, voor nu, op nihil geplaatst.	€ 0
Onderwerp: Grondexploitaties Omschrijving: Binnen de grondexploitaties is een tweetal risico's berekend: portefeuille- en projectrisico's. Voor de portefeuillerisico's wordt een tweetal effecten doorgerekend: het effect van 7,5% kostenstijging over de nog geraamde uitgaven en het effect van een 4 % hoger rentepercentage. Beide macro-economische effecten zijn opgeteld € 5,0 miljoen. Daarnaast zijn per grondexploitatie projectspecifieke risico's berekend, totaal € 8,5 miljoen. Per grondexploitatie wordt dit nader toegelicht in het Meerjaren Programma Grondexploitaties (MPG). Beheersmaatregel: Per grondexploitatie zijn specifieke maatregelen genomen om het beslag op het weerstandsvermogen te beperken. Dit risico is gewijzigd t.o.v. de jaarrekening 2021 en ten opzichte van de begroting 2023.	€ 13.508
Onderwerp: Lokaal referendum Omschrijving: Er bestaat de mogelijkheid van een lokaal referendum in Purmerend. De kosten zijn circa € 250.000. Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. De omvang van dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2021.	€ 250
Onderwerp: Vennootschapsbelasting personeelshypotheken Omschrijving: Tot 2008 konden personeelsleden van gemeenten hypotheek afsluiten bij de werkgever als secundaire arbeidsvoorwaarde. Sinds 2008 is dit door een wijziging van de wet Financiering decentrale overheden (wet Fido) niet meer mogelijk, maar worden bestaande gevallen door Purmerend gerespecteerd. Dat wil zeggen, ambtenaren die in het verleden een hypotheek hadden afgesloten bij de gemeente maar deze nog niet helemaal hebben afgelost, blijven bij de gemeente hypotheeknemer tot de hypotheek volledig is afgelost. De belastingdienst is van mening dat deze activiteit met betrekking tot personeelsleningen tot een vennootschapsbelastingplicht leidt. De rechtbank heeft in het voordeel van de belastingdienst beslist en vergelijkt de activiteiten met een commerciële bank of hypotheekverstrekker en het is de bedoeling van de wet dat er een gelijk speelveld wordt gecreëerd. Zouden we deze lijn doortrekken, dan komen ook andere vormen van kredietverstrekking door de gemeenten in aanmerking voor vpb-plicht (o.a. startersleningen, leningen t.b.v. de energietransitie, leningen corporaties en maatschappelijke instellingen). Beheersmaatregel: De verwachting is dat hier tegen nog hoger beroep door gemeente(n) gevoerd	€ 0

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Bedrag (x 1.000)
gaat worden. Voorlopig is er op dit dossier nog geen duidelijkheid en worden er geen aparte beheersmaatregelen ingezet.	
Onderwerp: Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en Wet politiegegevens (Wpg) Omschrijving: Bij de uitvoering van zijn wettelijke taken verwerkt de gemeente persoonsgegevens en strafrechtelijke gegevens. Omdat het deze gegevens verwerkt, moet het voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Wet bescherming politiegegevens (Wbp). Volgens deze wetten moet de gemeente kunnen aantonen dat zij hieraan voldoet. De verplichte maatregelen om aan de verantwoordingsplicht te voldoen zijn onder meer het bijhouden van een verwerkingenregister, het uitvoeren van zogenaamde Privacy Impact Assessment (PIA) voor gegevensverwerkingen met een hoog privacyrisico (denk aan het doen van een verkeerskundig onderzoek met camera's), het bijhouden van een datalekkenregister en het maken van een plan van aanpak voor verbeteracties die gevolgd zijn uit Wbp-audit. De Autoriteit Persoonsgegevens controleert en deelt dwangsommen en boetes uit. Burgers dienen klachten in en stellen gemeenten bij de rechter aansprakelijk voor door het verkeerd verwerken van hun persoonsgegevens ontstane schade. Tot nu toe zijn de toegekende schadevergoedingen beperkt tot € 500. De dwangsommen en boeten lopen inmiddels voor bedrijven in de tientallen miljoenen; voor overheden blijven ze op dit moment nog beperkt tot tienduizenden euro's. Beheersmaatregelen: De gemeente heeft beleid op het gebied van privacy en informatiebeveiliging. Bewustwording binnen de organisatie en de implementatie van nieuwe wetgeving/gerechtelijke uitspraken blijft permanente noodzaak. Het risico is moeilijk in geld uit te drukken, ook doordat de bedragen van boetes en dwangsommen behoorlijk uiteenlopen. Het risico wordt gesteld op p.m. en is ten opzichte van de jaarrekening 2021 ongewijzigd.	p.m.
Onderwerp: Wegenbeheer Omschrijving: Het hoogheemraadschap (HHNK) ziet beheer van wegen niet meer als kerntaak en heeft aangegeven deze wegen te willen overdragen naar de gemeenten. Het hoogheemraadschap sluit convenanten met gemeenten om business cases te maken die inzichtelijk maken wat het betekent om deze wegen over te dragen. Naast de wegen gaat het ook om de bijbehorende bomen en overige inrichting. In Beemster is dit een omvangrijk areaal. Purmerend en Beemster hebben dit convenant ook getekend. Het hoogheemraadschap betaalt het onderhoud van de wegen voor een deel uit de bijdragen van gemeenten en voor een deel uit wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij de inwoners van de gemeenten waarvoor zij wegen in beheer en eigendom hebben. Beheersmaatregelen: Bij het maken van een business case zal duidelijk worden wat de overname van deze taak precies betekent, ook de staat van de wegen wordt meegenomen. Pas als dit in beeld is, kan er een besluit over genomen worden. Overname van deze taak zou kunnen betekenen dat er een verschuiving van belastingen plaatsvindt. Dit betekent dat de gezamenlijke OZB-opbrengst omhoog moet om de kosten van deze taak te dragen. Daar staat tegenover de wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij inwoners komt te vervallen. Vanwege de omvang is dit een risico voor de gemeente. Het betreft circa 125 kilometer. Er is niet gerekend met een bedrag omdat dit in de weerstandscapaciteit is gekoppeld aan de onbenutte belastingcapaciteit.	€ 0
Onderwerp: Loon/prijsstijgingen Omschrijving: In de begroting 2023 is rekening gehouden met een stijging voor lonen inclusief werkgeverslasten van 4,0% procent per jaar. De stijging van de loonkosten is afhankelijk van de landelijke cao-afspraken en de wijzigingen in de werkgeverslasten zoals de werkgeversbijdrage in de pensioenpremie. Een afwijking van 1% op de totale loonsom geeft een extra last van ruim € 0,45 miljoen (inclusief gesloten budgetten). Voor prijsstijgingen op de begrote materiële budgetten is het uitgangspunt dat deze binnen de bestaande budgetten worden opgevangen. Dit betekent dat de (meerjaren)budgetten niet automatisch worden aangepast aan het inflatiepercentage. Alleen waar dit noodzakelijk is verhogen wij het budget met de verwachte prijsstijging. Gezien ons gekozen uitgangspunt kunnen wij in 2023 en volgende jaren geconfronteerd worden met prijsstijgingen, waarmee niet of onvoldoende rekening is gehouden om de hieruit voortvloeiende hogere lasten op te kunnen vangen. De tarieven voor het lopende jaar zijn vastgesteld en pas per januari van het volgende jaar kunnen deze worden verhoogd. Voor algemene prijsstijgingen wordt een bedrag van € 0,75 miljoen aangehouden (1 % van € 75 miljoen). Gerekend is met 2,5 keer dit structurele risico. Beheersmaatregel: Voor een hoger loon- en prijsniveau is in de begroting een reservering opgenomen.	€ 2.325

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Bedrag (x 1.000)
Als dit niet afdoende blijkt, blijft er minder ruimte over voor nieuwe beleidskeuzes of zal er zelfs moeten worden bezuinigd als er geen sluitende meerjarenbegroting kan worden opgesteld. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2021. Onderwerp: Pensioenpremies bestuurders Omschrijving: De pensioenvoorziening voor (ex-)bestuurders wordt gevormd op basis van actuariële berekeningen. Jaarlijks wordt de voorziening aangepast op basis van die berekeningen waarbij dalende / stijgende rentestanden en andere marktinvoeden kunnen resulteren in respectievelijk een extra dotatie aan de voorziening of vrijval van de voorziening voor de dekking van de pensioenverplichtingen. De rekenrente is in 2022 gestegen na een jarenlange daling van de rekenrente. Dit heeft geleid tot een vrijval van de voorziening per 31-12-2022. De pensioenverplichtingen waren tot 1 januari 2022 ondergebracht bij ASR. ASR is gestopt met deze dienstverlening. Per 1 januari 2022 zijn de tegoeden overgegaan naar de gemeente Purmerend en gestort in de gemeentelijke voorziening pensioenen (ex-) bestuurders. In het benodigde weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met een eventuele daling van de rekenrente en een eventuele indexering van de pensioenverplichtingen. Beheersmaatregel: Er is geen beheersmaatregel tegen de ontwikkelingen op de geldmarkt.	€ 250
Onderwerp: Wachtgeld wethouders Omschrijving: Na het aftreden van wethouders, voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, is er een recht op wachtgeld. Voor ex-wethouders die momenteel recht hebben op wachtgeld heeft de gemeente een voorziening gevormd en zijn de lasten afgedekt. Indien een lid van het huidige college zijn/haar functie neerlegt, ontstaat er een nieuwe verplichting. De maximale wachtgeldverplichting voor de vijf wethouders van de gemeente Purmerend bedraagt circa € 1,6 miljoen. Het is onwaarschijnlijk dat het volledige college tegelijkertijd aftreedt, niet wordt herbenoemd en volledig gebruik maakt van het recht op wachtgeld. Om die reden is 25% van het totale risico meegenomen. Beheersmaatregel: Er is geen aparte beheersmaatregel getroffen. Indien een bestuurder gebruik maakt van wachtgeld wordt de maximale wachtgeldverplichting in de loop van het jaar van aftreden gestort in een wachtgeldvoorziening. Indien sprake is van een terugkeerrecht in een betaalde functie voor het aanvaarden van het ambt, kan de wachtgeldverplichting lager worden ingeschat dan het maximum.	€ 400
Onderwerp: Renterisico Omschrijving: De gemeente trekt langlopende leningen aan om in de eigen financieringsbehoefte te voorzien. De ontwikkelingen in de Gemeente staan niet stil en de bedrijvigheid is overal te voelen. De jaarlijkse kosten van de financieringsbehoefte (rentelasten) worden bepaald door de omvang van de bestaande leningenportefeuille, de financieringsbehoefte als gevolg van voorgenomen investeringen en de van toepassing zijnde rentetarieven. De afgelopen jaren waren niet voldoende liquiditeiten beschikbaar zodat het nodig was om op de kapitaalmarkt leningen aan te trekken. In de financieringsbehoefte houdt Purmerend rekening met een jaarlijkse lichte stijging van de rente met 0,1%. Bij een netto jaarlijkse financieringsbehoefte van circa € 50 miljoen en een stijging van de rente van 1% bedraagt de toename van de rentelasten jaarlijks structureel circa € 0,50 miljoen. Voor de waardering van het risico wordt uitgegaan van een bedrag van € 1,8 miljoen. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.Beheersmaatregel: Via het zogeheten renteomslagpercentage worden de rentelasten toegerekend aan de programma's waarvoor sprake is van een financieringsbehoefte. Het renteomslagpercentage wordt berekend op basis van de uitgangspunten van de door de raad vastgestelde begroting. Verder wordt de financieringsbehoefte periodiek meerjarig bepaald en wordt beoordeeld of incidenteel dan wel structureel tot afdekking van het renterisico dient te worden overgegaan.	€ 2.000
Onderwerp: Gemeentefonds Omschrijving: Via circulaire's worden we enkele malen per jaar (meestal mei en september) geconfronteerd met aanpassingen in de totale ontvangsten vanuit het gemeentefonds. De afspraak tussen het Rijk en de gemeenten is dat een systematiek wordt gehanteerd van 'samen de trap op, samen de trap af'. Indien het Rijk gaat bezuinigen wordt er ook minder geld in het gemeentefonds gestort ('samen de trap af'). Schommelingen in de algemene uitkering kunnen problemen veroorzaken voor het sluitend krijgen van de begroting. Op de hoogte van de algemene uitkering kan geen invloed worden uitgeoefend. De accessen 2022-2025 bedragen gemiddeld 6,75% per jaar. Wordt de vergoeding voor de ontwikkeling van de lonen en prijzen uit de accessen gehaald, dan bedraagt het volume-access voor de jaren 2022-2025	€ 9.600

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Bedrag (x 1.000)
gemiddeld 3,19% per jaar. Dit volume-accres 2022-2025 wordt op deze stand van de voorjaarsnota bevroren. De accressen worden nog wel jaarlijks geactualiseerd voor de gewijzigde ramingen voor de loon- en prijsontwikkelingen. Deze beweegt in onze begroting mee met de stelpost loon- en prijsontwikkeling. Het risico van een volatiel gemeentefonds is daarmee afgenomen. Wel is er nog het risico van het jaar 2026 en de financieringssysteem (waarbij ook de mogelijkheid van een groter eigen belastinggebied wordt betrokken). en opschalingskorting, het btw-compensatiefonds (ruimte boven het plafond) en de herverdeling van het gemeentefonds (onderzoeksagenda). Voor dit laatste is een stelpost opgenomen. Gezien de dynamiek in het fonds wordt de maximale impact van dit risico geschat op € 9,6 miljoen over de gehele looptijd. Beheersmaatregel: De algemene uitkering maakt integraal onderdeel uit van de begroting. De schommelingen worden op het eerstvolgende moment binnen de exploitatie verwerkt om deze sluitend te houden. Dit gebeurt door het op de voet volgen van ontwikkelingen (circulaires/rijksbegroting). De omvang van dit risico is gelijk aan die in de begroting 2023.	
Onderwerp: Strategische aankopen Omschrijving: In het kader van ruimtelijke ontwikkelingen doet de gemeente strategische aankopen. De intentie van deze aankopen is om deze later in te zetten in gebiedsontwikkelingsprojecten of vastgoedontwikkeling. Aan deze aankopen gaat een onderhandelingsstraject vooraf waardoor in de koopprijs meestal ook een prijs zit voor toekomstig voordeel. Omdat deze aankopen nog niet in een grond- of vastgoed exploitatie zijn opgenomen, is er het risico dat bij geen doorgang van het project, teveel is betaald. Zekerheidshalve wordt daarom 25% van het aankoopbedrag opgenomen als risico. Beheersmaatregel: Op deze investeringen worden geen kosten geactiveerd. ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2023.	€ 1.953
Onderwerp: Garanties en borgstelling Omschrijving: De gemeente heeft aan diverse maatschappelijke instellingen, woningcorporaties, sportverenigingen, stichtingen en deelnemingen garanties en borgstellingen verleend. Bij de afweging voor financiële steun aan een instelling maakt Purmerend een afweging tussen het belang van de publieke taak en de financiële risico's. Garantstelling kan worden ingezet als middel om een of meer beleidsdoelen te realiseren. Conform artikel 16 lid 3 uit de Financiële Verordening 2022 van de gemeente Purmerend worden financiële risico's samenhangend met door de gemeente verstrekte garanties en borgstellingen meegewogen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen. Per 31 december 2022 heeft de gemeente in totaal € 1.100 miljoen aan waarborgen en garanties afgegeven. Dit betreft voornamelijk € 966,5 miljoen achtervang WSW (Volkshuisvesting), € 113,1 miljoen garantstellingen aan de Stadsverwarming Purmerend (SVP) en € 20,6 miljoen garantstellingen aan de HuisVuilCentrale Alkmaar (HVC). De resterende garantstellingen betreft Stichting Wonen en Zorg, Maatschappelijke instellingen en sportverenigingen. Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet voor de WSW achtervangpositie. Voor de beheersing van de garanties aan HVC en SVP neemt de gemeente actief deel aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Dit risico wordt op p.m gesteld omdat de afgelopen jaarrekeningen van beide deelnemingen een positief resultaat laten zien. Tevens hebben beide deelnemingen een positieve meerjarenraming opgesteld.	€ 0
Totaal benodigd weerstandsvermogen:	€ 42.604

Ontwikkeling verhouding benodigd weerstandsvermogen en beschikbare weerstandscapaciteit

(bedragen x € 1 miljoen)	2018	2019	2020	2021	2022
Beschikbare weerstandscapaciteit	20,70	24,01	27,9	37,4	51,3
Benodigd weerstandsvermogen	16,40	13,74	18,8	30,7	42,6
Ratio	1,26	1,75	1,48	1,22	1,20

Beoordeling benodigd weerstandsvermogen en beschikbare weerstandscapaciteit

In deze weergave is duidelijk zichtbaar dat zowel de weerstandscapaciteit als het benodigd weerstandsvermogen over de afgelopen jaren met meer dan 100% zijn gestegen. De ratio is niet substantieel veranderd ten opzichte van 2018. Dit omdat er thans rekening gehouden wordt met een hogere buffer vanwege de algemene economische situatie.

Afdekking van de risico's op de middenlange en lange termijn

Met ingang van de opstelling van de rekening 2015 zijn gemeenten verplicht een vijftal kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op te nemen. De invoering van de betreffende kengetallen heeft louter tot doel een beter inzicht te verschaffen in de financiële positie van de gemeente, voor de vergelijking met andere gemeenten. Deze getallen dienen niet om te komen tot een normering (wat is goed, wat is slecht). Het gaat om de volgende kengetallen:

Financiële kengetallen inclusief signaleringswaarden

		Rekening 2021 ¹	Begroting 2022	Rekening 2022	Cat. A (minst risicovol)	Cat. B (neutraal)	Cat. C (meest risicovol)
1A	Netto schuldquote	103,8%	123,7%	81,5%	< 90%	90 - 130%	> 130%
	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	99,6%	120,2%	78,5%	< 90%	90 - 130%	> 130%
2	Solvabiliteitsratio	15,3%	11,3%	21,3%	> 50%	20 - 50%	< 20%
3	Grondexploitatie	13,2%	5,6%	8,1%	< 20%	20 - 35%	> 35%
	Structurele exploitatie ruimte	4,3%	1,8%	6,1%	> 0%	0%	< 0%
5	Belastingcapaciteit	103,4%	100,5%	100,5%	< 95%	95 - 105%	> 105%

1. In de kengetallen van 2021 is geen rekening gehouden met de fusie van gemeente Beemster.

Algemene toelichting op de kengetallen

Voor de beoordeling van de financiële positie van gemeenten is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit brengen tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid de gemeente heeft om de structurele baten op korte termijn te vergroten. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De **netto schuldquote** weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. De **solvabiliteitsratio** drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële

verplichtingen te voldoen. Het kengetal **grondexploitatie** geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De relevantie van het kengetal **structurele exploitatieruimte** is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de gemeenten wordt de **belastingcapaciteit** gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt).

Een afzonderlijk kengetal zegt nog weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben indien de structurele exploitatieruimte groot is of men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de gemeente.

De solvabiliteitsratio

In oktober 2020 heeft de raad ingestemd (besluit 1529289) met het verbeteren van de solvabiliteit van Purmerend de komende jaren met als streven een solvabiliteit van 20%. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Het eigen vermogen 2022 is in de berekening nog wel inclusief € 20,1 miljoen aan resultaatbestemming 2022 waarmee de raad nog moet instemmen. De opbouw van de solvabiliteitsratio is als volgt:

	Realisatie Realisatie	
	2021*	2022
A. Eigen vermogen	+ 58.481	94.098
B. Totaal passiva	/ 381.092	442.136
Solvabiliteit	15,3%	21,3%

**In de solvabiliteit van 2021 is geen rekening gehouden met de fusie van gemeente Beemster.*

In deze jaarrekening wordt voor het eerst de solvabiliteit van 20% bereikt. Een belangrijke mijlpaal als we bedenken dat 10 jaar geleden de solvabiliteit 7,7% was. In het huidige beeld is dit naar verwachting incidenteel. Het komt door hoge rekeningresultaten en een dalende schuldquote als gevolg van naijl van investeringen en hogere extra inkomsten (Spuk's en algemene uitkering) en winstneming grondexploitaties. Purmerend moet de komende jaren extra lenen gezien het hoge investeringsniveau (dit zal met name de bouw van scholen en ander gemeentelijk vastgoed

betreffen), waarbij de verwachting is dat de schuldquote zal stijgen en de solvabiliteitsratio weer zal gaan dalen.

3 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Kapitaalgoederen zijn onderdelen van de openbare ruimte en accommodaties waarvoor langlopende investeringen nodig zijn. Het beheer en onderhoud hiervan is gericht op de duurzame instandhouding. Deze paragraaf bevat een toelichting op het beleidskader, kwaliteitsniveau, onderhoudsplan en de financiën van de goederen op het gebied van:

- Openbare ruimte
- Riolering
- Sportaccommodatie
- Onderwijshuisvesting
- Gemeentelijk vastgoed

In de financiële begroting, paragraaf Investeringsuitgaven, zijn de investeringsuitgaven per beleidsterrein voor de komende vier jaren opgenomen. In onderstaand overzicht wordt een totaalbeeld gegeven van de staat van onderhoud van de kapitaalgoederen. Dit wordt verder in de paragraaf nader toegelicht.

Overzicht onderhoud kapitaalgoederen

Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheer- en onderhouds plannen / Looptijd plannen	Financiële consequenties [2022]	Is sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?
Wegen		C/B	Integraal Beheerplan 2022-2026	Vervanging: € 2,8 mlj. Exploitatie: € 6,6 mlj.		
Kunst- en waterwerken		C/B	Integraal Beheerplan 2022-2026	Vervanging: € 3,0 mlj. Exploitatie: € 2,4 mlj.		
VRI's en openbare verlichting		C/B	Integraal Beheerplan 2022-2026	Vervanging: € 50.000,- Exploitatie: € 1,5 mlj.		
Groen en speelvoorzieningen	Bomenplan Purmerend 2020-2040 Groenplan Purmerend 2019-2022	B	Integraal Beheerplan 2022-2026	Vervanging: € 1,1 mlj. Exploitatie: € 9,4 mlj.		
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan Purmerend en Beemster 2018-2023			Vervanging: € 3,4 mlj. Exploitatie: € 6,5 mlj.		
Water	Grondwaterbeleidsplan 2018-2023		Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie Zaanstreek-Waterland 2021-2024 en Beemster 2021	Investering klimaatadaptatie: € 148.000,-		
Sport	Exploitatie overeenkomst 2018	NEN 2767	MJOP 10 jaar	€20.349,-	N.v.t.	Ja

Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheer- en onderhouds plannen / Looptijd plannen	Financiële consequenties [2022]	Is sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?
Onderwijs gebouwen	Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Gemeente Purmerend 2015' (2015/1156735) Gemeente Beemster (2015/1159145)	NEN 2767	MJOP 10 jaar	€153.223,-	N.v.t.	Ja
Overige gemeentelijk vastgoed	Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend 2017	NEN 2767 niveau 2	MJOP 10 jaar	€978.964,-	N.v.t.	Ja

1. Openbare ruimte

Beleidskader

De openbare ruimte bestaat uit kapitaalgoederen zoals wegen, groen en speelvoorzieningen, bruggen, kades, openbare verlichting en verkeersregelininstallaties.

Kwaliteitsniveau

De Kwaliteitscatalogus van CROW (kennisinstituut voor de openbare ruimte) deelt de technische kwaliteit van de openbare ruimte op in vijf categorieën (A+, A, B, C en D). Kwaliteitsniveau A staat voor een hoog kwaliteitsniveau en kwaliteitsniveau D staat gelijk aan het hebben van een slecht onderhoudsniveau/onderhoudsachterstanden; deze delen van de openbare ruimte zijn niet acceptabel of hadden al vervangen moeten zijn. De openbare ruimte in Purmerend en Beemster werd op kwaliteitsniveau C onderhouden en groen op B-niveau. Met het vaststellen van de nieuwe beheerplannen in 2022 is het gewenste kwaliteitsniveau gelijk getrokken voor alle beheerdisciplines op B niveau. Komende jaren zal er naar dit niveau toegewerkt worden.

Beheerplan

In september is het nieuwe integrale beheerplan (Purmerend en Beemster) vastgesteld door de gemeenteraad. Dit plan kent een looptijd van 2023-2026. Met het vaststellen van dit document is de ambitie uitgesproken om de komende jaren te groeien naar het onderhouds- kwaliteitsniveau B, hiervoor zijn ook de financiële middelen beschikbaar gesteld.

Financiën

In de meerjarenbegroting zijn de benodigde investeringen in kapitaalgoederen van de openbare ruimte opgenomen. Ook de kosten die gepaard gaan met het inlopen van eventuele onderhoudsachterstanden zijn hierin opgenomen. In 2022 is de bestemmingsreserve instandhouding openbare ruimte ingesteld ter egalisatie en financiering van de uitvoering van het integrale beheerplan. In 2022 is in totaal € 2.359.000 gedoteerd aan de bestemmingsreserve instandhouding openbare ruimte. Dit zijn projectmatige werkzaamheden waarvan afronding in 2022 niet kon worden gerealiseerd.

2. Riolering

Beleidskader

Riolering zorgt voor de afvoer van ons afvalwater, waardoor overlast en risico's voor de volksgezondheid worden beperkt. Gezien het belang van riolering zijn de riolerings- en waterzorgtaken vastgelegd in de Waterwet en de Wet Milieubeheer. Het gemeentelijk beleid geeft invulling aan de zorg voor afvalwater, hemelwater en grondwater en is vastgelegd in het gemeentelijke rioleringsplan (GRP). Het GRP Purmerend en het GRP Beemster zijn geschreven voor de periode 2018-2023. De voorbereidingen voor een integraal GRP zijn in gang gezet, hier wordt samen met de regio gemeenten aan gewerkt.

Kwaliteit

De gemeente Purmerend, het Waterschap (HHNK), PWN en de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland werken intensief samen bij het invullen van de watertaken. We hebben mede daardoor de verwachte kostenstijging beperkt en de kwaliteit van het beheer verhoogd. Deze samenwerking in de waterketen is eind 2020 verlengd met 10 jaar om samen verder te verbeteren en effectief in te spelen op de vele nieuwe ontwikkelingen.

Onderhoud

Inspectie van riolering vindt plaats nadat de helft van de verwachte levensduur van een riool is verstreken, in de regel bij een ouderdom hoger dan 20 jaar. Door de slechte bodemopbouw is de levensduurverwachting van de gemeentelijke riolering relatief kort, gemiddeld 45 jaar. De frequentie, na 20 jaar, is risicogestuurd en afhankelijk van de functie en het verwachte verloop van de kwaliteit in de tijd. Bij bedrijfskritische onderdelen als afsluiters, persleidingen en vrijvervalleidingen, overstorten en lozingspunten van persleidingen/grote lozers gelden specifieke frequenties. Afgelopen jaren is begonnen met het oppakken van de uitgestelde rioolvervangingen. Komende jaren staan er zowel in Beemster als in Purmerend veel vervangingen in de planning. Daarbij maken we gebruik van verschillende technieken zoals ook het relinen, waarbij de overlast voor de buurt wordt geminimaliseerd.

Financiën

Om het rioolstelsel in de gemeente te beheren, te vervangen en te verbeteren zijn investeringen noodzakelijk. De kapitaalslasten ten gevolge van deze investeringen, in combinatie met de kapitaalslasten uit het verleden en de exploitatiekosten, leiden tot de totale lasten welke door de rioolheffing gedekt worden. De voorziening rioolheffing bedraagt circa € 2,6 miljoen ultimo 2022. Vanuit de voorziening rioolheffing kunnen de kapitaalslasten van de toekomstige grote vervangingsprojecten voor een groot deel worden opgevangen.

3. Sportaccommodatie

Beleidskader

Kapitaalgoederen die onder het programma sport vallen, zijn het zwembad, de sporthallen, gymzalen en buitensportaccommodaties. De exploitatie, inclusief dagelijks onderhoud, van de sportaccommodaties zijn ondergebracht bij Stichting Spurd. Afspraken zijn vastgelegd in een exploitatieovereenkomst uit 2008. Deze zal binnenkort worden vernieuwd met nieuwe afspraken

en de toevoeging van de buitensportaccommodaties in de Beemster. Voor het beheer en onderhoud van de sportaccommodaties geldt een subsidieregeling.

Kwaliteitsniveau/ Onderhoudsplan

Om de kwaliteit van de binnensportaccommodaties in kaart te brengen zijn er sinds 2019 door een externe partij voor alle afzonderlijke accommodaties rapportages opgesteld op grond van NEN 2767. Deze rapportage geeft inzicht in de bouwkundige staat van de accommodaties. Uit deze rapportage is een meerjarenonderhoudsplan voortgekomen welke in kaart brengt waar onderhoud op uitgevoerd moet worden. Het uitvoeren van het onderhoud valt onder de verantwoordelijkheid van Stichting Spurd en dit wordt periodiek geëvalueerd. In overleg met Stichting Spurd worden jaarlijks de onderhoudsplannen bekeken en vernieuwd. Eens per vier jaar wordt er door een externe partij een herinspectie op basis van NEN 2767 uitgevoerd, tussentijdse mutaties worden door Vastgoed verwerkt. Voor de buitensportaccommodaties zijn eveneens meerjarenonderhoudsplannen opgesteld door Stichting Spurd, welke jaarlijks worden besproken met de gemeente.

Financiën

Grote investeringen voor de binnen- en buitensportaccommodaties worden door Stichting Spurd aangevraagd door een investeringskrediet bij de gemeente. Het planmatig en dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd door Stichting Spurd en wordt toegereikt d.m.v. een subsidieregeling.

4. Onderwijshuisvesting

Beleidskader

De gemeente heeft op grond van de onderwijswetgeving een zorgplicht voor de huisvesting van scholen voor het basis-, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs. Deze zorgplicht is nader uitgewerkt in de 'Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Gemeente Purmerend 2015' (2015/1156735). In de bijlage van deze verordening wordt de vergoeding van de normbedragen benoemd. De normbedragen en de indexering worden jaarlijks aangepast en vastgesteld. De regeling bevat vrij gedetailleerde 'spelregels' voor de schoolbesturen en het gemeentebestuur op het terrein van de onderwijshuisvesting. In de verordening is bepaald dat schoolbesturen in Purmerend jaarlijks aanvragen kunnen indienen voor huisvestingszaken, waaronder voor nieuwbouw, uitbreiding en eerste inrichting/onderwijsleerpakket.

Integraal huisvestingsplan onderwijs

Er is in 2021 een nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad. Voor dit plan zijn alle scholen in Purmerend waar de gemeente verantwoordelijk is voor de huisvesting bezocht. Op basis van scorekaarten is inzichtelijk gemaakt welke investeringen in de komende jaren nodig zijn om onderwijshuisvesting op peil te houden. Hierbij is zowel rekening gehouden met de (stijgende) leerlingenaantallen als de kwalitatieve eisen die aan schoolgebouwen wordt gesteld. In tegenstelling tot het overige gemeentelijk vastgoed zijn bijna alle schoolgebouwen niet juridisch in eigendom van de gemeente, maar van de schoolbesturen. Het beheer en onderhoud van deze gebouwen is primair de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. De schoolbesturen ontvangen hiervoor rechtstreeks middelen van het rijk. De gemeente blijft verantwoordelijk voor uitbreiding en nieuwbouw van onderwijshuisvesting. Er zijn enkele schoolgebouwen die de gemeente niet heeft overgedragen, dit zijn gebouwen die een multifunctionele invulling hebben.

Onderhoudsplan

Het onderhoud van de schoolgebouwen en daarmee het opstellen van onderhoudsplannen is de verantwoordelijkheid van schoolbesturen. Uitzondering hierop zijn de gebouwen die niet zijn overgedragen aan de schoolbesturen, voor deze gebouwen zorgt de gemeente voor een onderhoudsplan.

Verduurzamen

De gemeente wil haar duurzaamheidsdoelstellingen gaan realiseren door ook te investeren in energieneutrale maatregelen bij onderwijshuisvesting. Sinds 1 januari 2021 moeten alle nieuwbouwplannen volgens BENG (Bijna energie neutrale gebouwen) worden gerealiseerd. In het IHP wordt hierop geanticipeerd.

Financiën/ Actualisering Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

In het IHP worden de plannen voor de onderwijshuisvesting van het primair en voortgezet onderwijs in de komende jaren beschreven en financieel vertaald. Het IHP 2021 is vooral gebaseerd op leerlingenprognoses en de daarbij behorende uitbreidingsmeters. Het hield echter te weinig rekening met de manier waarop de bouw wordt uitgevoerd, de capaciteit van de schoolbesturen en gemeente, tijdelijke huisvesting en gebruik van scholen als wissellocatie. Daarnaast is de bouwkostenontwikkeling veel anders gegaan dan in het IHP is voorspeld. De raad is hierover bij brief (1577715) in november 2022 geïnformeerd.

In de financiële update die op dit moment wordt gemaakt n.a.v. de nieuwe fasering worden de volgende zaken meegenomen:

1. Kosten projectleiding gemeente
2. Onvoorzien
3. Indexering
4. Effect recente leerlingenprognose
5. Afspraken actualisering huur kinderopvang
6. Juiste afschrijvingstermijn bij verbouwing
7. Bewegingsonderwijs
8. Eventueel reeds bekende locatie specifieke kenmerken incl. sloop en tijdelijke huisvesting

De effecten worden meegenomen in de Kadernota 2024. Voor het extra krediet is een reservering opgenomen in de stelpost Investeringsagenda.

5. Gemeentelijk vastgoed

Beleidskader

Het beleid betreffende het gemeentelijk vastgoed is ten tijde van het opstellen van de begroting vastgelegd in de 'Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend 2017'. Aan de hand van een aantal vastgestelde criteria (financieel, strategisch en functioneel) is het vastgoed beoordeeld op de bijdrage die het levert aan de uitvoering van het gemeentelijk beleid. Dit heeft geleid tot het benoemen van een aantal panden die om die reden ofwel in eigendom worden gehouden, ofwel voorlopig in eigendom worden gehouden of tenslotte verkocht/ afgestoten worden. Het vastgoed waarmee geen strategische- of beleidsdoelen zijn gediend, worden (op termijn) zoveel mogelijk

afgestoten. Deze objecten worden afgestoten of verkocht wanneer de juiste gelegenheid zich voordoet of door deze actief op de markt te brengen.

Kwaliteitsniveau

Het gemeentelijk vastgoed wordt beoordeeld op basis van de norm NEN 2767. In het beleid worden 5 verschillende conditiescores gehanteerd waarbij 1 een uitstekende conditie is en 5 een zeer slechte conditie. Afhankelijk van de groep waarin het vastgoed is ingedeeld, dient het aan een minimaal conditieniveau te voldoen. Het gemeentelijk vastgoed bevindt zich in de categorie kernvastgoed en dient daarmee minimaal aan de conditiescore 3 (=goede conditie) te voldoen. Met de toepassing van deze condities wordt toegezien op de kwaliteit van de gebouwen. Wel is het zo dat bij een eventuele verkoop de opbrengst mogelijk beïnvloed kan worden door een onderhoudsachterstand.

Verduurzamen

We investeren in het verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed. Het streven is om te komen tot een label A voor 2030 voor panden die nog niet voldoen aan het A-label. In een aantal gevallen worden deze werkzaamheden gecombineerd met het benodigde onderhoud aan deze panden (bijvoorbeeld het overlagen van de dakbedekking in combinatie met het aanbrengen van zonnepanelen).

Onderhoudsplan

Alle objecten die de afgelopen jaren in beheer waren, zijn beoordeeld op hun onderhoudstoestand door middel van een NEN 2767 inspectie, die is uitgevoerd door een externe partij. Uit deze inspectie is een rapportage opgesteld die inzicht geeft in de onderhoudsstaat van de objecten. Uit deze rapportage is een Meerjaren Onderhoudsplan voortgekomen dat in kaart brengt waar onderhoud op uitgevoerd moet worden. De kosten van zowel het dagelijks als planmatig onderhoud worden opgenomen in de MJOP. Het saldo van al deze ramingen binnen het MJOP geeft het benodigde onderhoudsbudget voor de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Het onderhoud van de verduurzamingsmaatregelen zal indien nodig, na realisatie van de maatregelen, in de Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) worden opgenomen. Eens per vier jaar wordt er door een externe partij een herinspectie op basis van NEN 2767 uitgevoerd, tussentijdse mutaties in de MJOP worden door Vastgoed bijgehouden en verwerkt.

4 Grondbeleid

Algemeen

De paragraaf grondbeleid is, op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) een verplicht onderdeel in de begroting en de jaarrekening. De paragraaf in de begroting moet bevatten:

1. Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
2. Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
3. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
4. Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
5. De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

De paragraaf in de jaarrekening bevat de verantwoording van hetgeen in de begroting is opgenomen. In de jaarrekening heeft de paragraaf de functie van terugblik.

Visie en uitvoering grondbeleid Purmerend

In september 2019 is in Purmerend de nota grondbeleid vastgesteld. De nota geeft kaders voor de manier waarop invulling wordt gegeven aan het afwegen van belangen, het fasegewijs werken en het creëren van zowel ruimtelijke, financiële als maatschappelijke meerwaarde binnen gebiedsontwikkelingen. Ook is beschreven dat de voorkeursrol van de gemeente bij ontwikkelingen die bijdragen aan de gemeentelijke kerndoelen, het regie-faciliterend grondbeleid is. Daarnaast kan de gemeente, onder een aantal specifieke benoemde voorwaarden, de inzet van actief grondbeleid overwegen.

Ook de gemeente Beemster had een nota grondbeleid. Deze is in 2017 door de raad van Beemster vastgesteld. In de nota uit 2017 is beschreven dat op projectniveau een afweging wordt gemaakt aan welke vorm van grondbeleid (actief of faciliterend) invulling wordt gegeven en of, en zo ja hoe, met (een) marktpartij(en) wordt samengewerkt. In een afweging voor de keuze tussen actief en faciliterend grondbeleid weegt in ieder geval mee met welk beleid beter aan (één of meer van) deze prioriteiten invulling kan worden gegeven:

- Bescherming UNESCO werelderfgoed.
- Maatschappelijke betrokkenheid.
- Programmatische toevoeging.
- Kwaliteit publieke ruimte.
- Financieel inverdienvermogen.
- Urgentie.
- Innovatie en duurzaamheid.

Te zien is dat de gemeente na een periode van een voornamelijk faciliterende rol soms ook weer actief grondbeleid overweegt. Dat is bijvoorbeeld te merken aan het vaststellen van nieuwe grondexploitaties, het vestigen van de Wet Voorkeursrecht Gemeenten (Wvg) of het doen van strategische aankopen.

Met de fusie van de gemeente Purmerend en Beemster als aanjager, maar ook door een benodigde evaluatie van de bestaande nota's grondbeleid is een actualisatie van het grondbeleid nodig. In 2022 is opdracht verleend om de bestaande nota's grondbeleid te evalueren om zo te komen tot een nieuwe nota grondbeleid. De insteek is dat de huidige Purmerendse nota grondbeleid daarvoor als basis dient, waarbij de Beemster waarden ook duidelijk naar voren komen.

Informatievoorziening MPG

In aanvulling op de begroting en de jaarrekening wordt jaarlijks het meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG) aan de raad ter vaststelling voorgelegd. Het MPG is een rapportage met informatie over de voortgang van de lopende grondexploitaties en het faciliterend grondbeleid. In het MPG kijken we terug op het afgelopen jaar en vooruit naar de komende jaren. Er wordt overzicht gegeven van het totale aanbod aan woningbouw- en bedrijventerreinprogrammering op de korte én de lange termijn. De te verwachten ontwikkelingen vertalen we financieel. Tevens wordt een onderbouwing gegeven van de winstneming en de beleidsuitgangspunten van de reserves in relatie tot de risico's in grondzaken. Korthedshalve verwijzen we voor een uitgebreide toelichting over de voortgang in de gebiedsontwikkelingen naar het MPG 2023. Tevens verwijzen we naar de Paragraaf 'weerstandsvormen en risicobeheersing' van de programmarekening, waarin ook de risico's en reserves van het grondbeleid staan.

Wet ruimtelijke ordening en grondbeleid

De huidige Wro maakt het voor een gemeente mogelijk regietaken krachtig ter hand te nemen zonder zelf per definitie ontwikkelaar te zijn bij de productie van bouwgrond. De gemeente kan aan de initiatiefnemer/eigenaar van een locatie eisen stellen voor ontwikkeling van de gehele locatie. De Grondexploitatiewet biedt een basis om met initiatiefnemers privaatrechtelijke overeenkomsten aan te gaan waarbij we, naast het stellen van kwaliteitseisen, afspraken maken over het kostenverhaal.

Mochten initiatiefnemers geen overeenkomst willen aangaan, dan kent de Grondexploitatiewet mogelijkheden tot het verplichten van het kostenverhaal. Bij het nemen van een ruimtelijk besluit waarmee een locatieontwikkeling mogelijk wordt (bijvoorbeeld een bestemmingsplan), moeten we vaststellen of het kostenverhaal is verzekerd en of het stellen van locatie-eisen nodig is. Als dat niet het geval is, dan kan de gemeente vervolgens door het vaststellen van een exploitatieplan de regie op de ruimtelijke ontwikkeling behouden en de kosten die daarmee samenhangen afdwingen.

Kostenverhaal

De afspraken om te kunnen komen tot de realisatie van een particulier initiatief worden doorgaans vastgelegd in een intentieovereenkomst (IO) en vervolgens een anterieure overeenkomst (AO). In de overeenkomst passeren een groot scala aan onderwerpen de revue. Een belangrijk element

is het kostenverhaal. In Purmerend is dit onder te verdelen in het betalen van de gemeentelijke plankosten, gebiedsoverstijgende kosten (nota GKP) en voor sommige gebieden een gebiedseigen kostenverhaal in de vorm van een Aanvullingsbesluit.

De te betalen plankosten worden nagenoeg altijd op basis van een vaste, vooraf overeengekomen prijs contractueel vastgelegd. Indien de werkelijk gemaakte plankosten afwijken van de door de initiatiefnemer betaalde bijdrage wordt het saldo tussen de betaalde bijdrage en de werkelijk gemaakte plankosten verrekend via de bestemmingsreserve gronden. De middelen die beschikbaar komen door de betaalde bijdragen voor de GKP of aanvullingsbesluiten moeten ingezet worden voor investeringen die aan die kostenverhaalsbesluiten zijn gerelateerd.

In september 2022 is de nota GKP geactualiseerd. De actualisatie gaat in de kern over het vastleggen van nieuwe tarieven die deels samenhangen met de investeringsopgave van de gemeente. Deze is gekoppeld aan de investeringsagenda. Daarnaast zijn in 2022 voor verschillende deelgebieden Aanvullingsbesluiten vastgesteld.

Vennootschapsbelasting

De gemeentelijke grondexploitatie gelden als een activiteit die zich kwalificeert als onderneming voor de vennootschapsbelasting (VPB). Een toelichting op de uitwerking hiervan en de financiële consequenties zijn terug te vinden in het onderdeel 'overhead, VPB en onvoorzien'.

Richtlijnen verslaglegging grondexploitatie en resultaatbestemming

Voor lopende grondexploitatie gelden de volgende richtlijnen:

- de looptijd van een grondexploitatie is maximaal 10 jaar. Afwijken van deze termijn mag, mits de gemeenteraad besluit tot aanvullende beheersmaatregelen. Het complex Wheermolen Oost heeft een resterende looptijd van ca. 12 jaar;
- de rentetoerekening aan grondexploitatie wordt gebaseerd op de werkelijke rente over het vreemd vermogen, gedurende 2022 was dit 1,00%;
- de disconteringsvoet voor alle grondexploitatie is conform de "Notitie Grondbeleid in begroting en jaarverslaggeving juli 2019" van de Commissie BBV 2%. Deze disconteringsvoet is de grondslag voor het bepalen van de Netto Contante Waarde;
- de hoogte van een verliesvoorziening voor een negatieve grondexploitatie wordt bepaald aan de hand van de (negatieve) netto contante waarde van de grondexploitatie.

Bij het verwerken van gerealiseerde, dan wel nog te realiseren winsten en verliezen ten aanzien van grondexploitatie, hanteren we binnen het grondbeleid in Purmerend de volgende methodiek:

Verliesneming

Zodra duidelijk wordt dat een grondexploitatie verliesgevend zal worden afgesloten, wordt het verlies verwerkt in het resultaat. Dit vindt plaats door een verliesvoorziening te treffen. Bij een verliesgevende grondexploitatie wordt per project bekeken en vastgesteld hoe de dekking van het verlies ingeregeld wordt. Dit is regulier de reserve gronden danwel de reserve woningprogrammering (voor sociaal programma).

Winstneming

Winstneming vindt plaats bij het afsluiten van een grondexploitatie en/of tijdens de looptijd. De bepaling van de winstneming volgt de BBV-richtlijnen. Binnen de gemeente Purmerend wordt het uitgangspunt gehanteerd dat winstneming 50% ten gunste van de algemene reserve en 50% ten gunste van de bestemmingsreserve gronden komt zodat de grondexploitaties bijdragen aan de solvabiliteit van de gemeente en het weerstandsvermogen voor stedelijke ontwikkelingsprojecten.

Actuele prognoses grondexploitaties

In onderstaande tabellen zijn de looptijd, actuele boekwaarden en de verwachte eindresultaten van de grondexploitaties (BIE) weergegeven.

Tabel: Verwachte resultaten Bouwgrond in Exploitatie (BIE)

Projecten (bedragen in € mln.)	Looptijd	Boekwaarde (31-12-2022)	Resultaat 2023 (NCW)
Positieve Grexen			
Baanstee Noord	2030	-16,52	43,80
Brantjesstraat	2023	0,60	0,56
Kop West	2025	5,95	3,20
Steltloper 8	2024	-0,05	0,86
Verzetslaan	2024	-0,25	0,46
Subtotaal positieve grexen		-10,27	48,88
Negatieve Grexen			
BOL	2026	-1,88	-1,35
Wheermolen Oost	2034	-3,27	-2,90
Subtotaal negatieve grexen		-5,15	-4,25
Totaal		-15,42	44,63

Tabel: Winstneming over 2022

Tussenstijdse winstneming (in € mln)	Eindwaarde	Projectspecifieke risico's	Percentage winstneming	Genomen winst t/m 2021	Winstneming 2022
Baanstee Noord	51,32	2,92	28%	7,38	6,25
BOL	-1,46	0,42	0	0	0
Brantjesstraat	0,56	0	100%	0,03	0,54
Kop West	3,39	0,09	85%	2,67	0,16
Steltloper 8	0,89	0	0	0	0
Verzetslaan	0,48	0	0	0	0
Wheermolen Oost	-3,68	5,07	0	0	0
Totaal	51,51	8,50		10,08	6,94

De reserve gronden heeft per 31 december 2022 een saldo van € 5,2 miljoen (2021: € 5,2 miljoen). Voor de grondexploitaties is een benodigd weerstandsvermogen berekend afgezet tegen weerstandscapaciteit in de algemene reserve. Het benodigd weerstandsvermogen (berekende risico's) is berekend op € 13,5 miljoen (2021: € 11,9 miljoen).

De Beemster Compagnie

VOF De Beemster Compagnie is opgericht in 2011 door de gemeente Beemster en Bouwfonds Ontwikkeling B.V. (thans BPD Ontwikkeling). Het doel is gestalte te geven aan de nieuwbouwontwikkelingen in Zuidoostbeemster (De Nieuwe Tuinderij) en in Middenbeemster (De Keyser). Deze ontwikkelingen betreffen vanuit de oorspronkelijk gesloten overeenkomst een volledig koopprogramma. In de afgelopen jaren zijn echter ook in overleg met elkaar sociale huuren koopwoningen gerealiseerd. De Beemster Compagnie is een V.O.F. waarbij zowel de gemeente Purmerend als BPD Ontwikkeling 50% eigenaar is. Ook winsten en verliezen worden in deze verdeling genomen. De gemeente mag deze winsten pas nemen bij uitkering ervan door de VOF. Voor deze ontwikkelingen wordt ieder jaar, samen met het MPG, een actualisatie van de grondexploitaties aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

In onderstaande tabel zijn de looptijd, actuele boekwaarden en de verwachte eindresultaten van de grondexploitaties (BIE) weergegeven.

Projecten (bedragen in € mln.)	Looptijd	Boekwaarde (31-12-2022)	Resultaat 2023 (NCW)
De Nieuwe Tuinderij West en Oost	2023	6,69	4,75
De Keyser	2026	0,42	2,49
Totaal		7,11	7,24

5 Financiering

Algemeen

Doelstelling

Doel van deze paragraaf is om de raad te informeren over het gerealiseerde treasurybeleid en de beheersing van financiële risico's in 2022. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Dit moet plaatsvinden binnen de kaders van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording), de Wet fido (Wet Financiering Decentrale Overheden) en de Wet HOF (Wet Houdbare Overheids Financiën). Het doel van deze wet is onder andere om op een verantwoorde, prudente en professionele wijze de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie (financieringsactiviteiten) van de gemeente te regelen.

Gemeentelijke kaders

Onze kaders zijn vastgelegd in de, volgens artikel 212 Gemeentewet, vastgestelde 'Financiële verordening gemeente Purmerend 2022 (raadsbesluit 1560520). Het gaat om kaders voor het uitvoeren van de financieringsfunctie zoals doelstellingen, richtlijnen en limieten die voor het college gelden. In deze verordening is ook het treasuryonderdeel opgenomen waarin de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie is vastgelegd met uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Het bevat met name protocollen voor de dagelijkse uitvoering. De onderwerpen die hierbij aan de orde komen zijn het kasbeheer, het risicobeheer, de financiering en de administratieve organisatie.

Beleidsdoelstelling

De beleidsdoelstelling is om inzicht te hebben in de langetermijnontwikkeling van de financiële positie van de gemeente. Het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verstrekken van garanties is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Hierbij mogen we geen overmatige risico's lopen. Het gebruik van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm is bedoeld als normstellend.

Ontwikkelingen gemeente Purmerend

Risicobeheer

In de Wet fido is een kasgeldlimiet en een renterisiconorm opgenomen om de invloed van (externe) rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente te beperken. Renterisico is het risico dat de rentelast van een gemeente ineens fors stijgt. Dit kan als veel lopende schuld vervalt en er opnieuw financiering nodig is tegen een mogelijk fors hoger rentepercentage. De wetgever stelt daarom eisen aan het maximale jaarlijkse renterisico voor een gemeente (Wet fido). Deze eisen komen tot uitdrukking in de kasgeldlimiet (norm voor leningen met looptijd tot 1 jaar) en de renterisiconorm (norm voor leningen met looptijd vanaf 1 jaar). Deze normen bepalen de

speelruimte voor de gemeente om verantwoord en goedkoop te financieren. Beide normen zijn gekoppeld aan de begrotingsomvang.

Renterisico's kunnen worden onderscheiden in:

- het renterisico van de vlottende schuld (de kasgeldlimiet) en
- het renterisico van de vaste schuld (de renterisiconorm).

Kasgeldlimiet

De gemiddelde vlottende schuld, over drie maanden gezien, is voor een gemeente gelimiteerd op 8,5% van het begrotingstotaal. Een gemeente mag drie kwartalen achter elkaar deze limiet overschrijden. De norm wordt getoetst op de eerste dag van het kwartaal. In onderstaande tabel is het kasgeldlimiet over 2022 weergegeven (bedragen x € 1.000):

Kwartaal	Maximaal % o.b.v. actuele regeling	Berekend maximaal limiet	Vlottende middelen -/- vlottende schuld	Onderschrijding
I	8,50%	-24.973	-15.562	9.411
II	8,50%	-24.973	2.364	27.337
III	8,50%	-24.973	14.308	39.281
IV	8,50%	24.973	-9.044	15.929

In 2022 is de kasgeldlimiet niet overschreden, ondanks dat gedurende het hele jaar de financieringsbehoefte zoveel als mogelijk is afgedekt met kortlopende financiering. Er is in 2022 niet geleend, behoudens het doorverstreken van een lening aan de Rugby Club Waterland van € 174.000. Op basis van de gegevens in deze jaarrekening voldeden wij gedurende geheel 2022 aan de kasgeldlimietnorm.

Renterisiconorm

Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld (schuld met een rentetypische looptijd van één jaar of langer) door onder andere het aanbrengen van spreiding in de looptijden in de leningenportefeuille. De renterisiconorm voorkomt dat een te groot deel van de totale gemeentelijke schuld (met looptijd langer dan 1 jaar) in eenzelfde jaar vervalt en opnieuw financiering nodig is tegen een mogelijk fors hogere rente. Er is één langlopende lening aangegaan van € 174.000. Een overschrijding van de renterisiconorm in 2022 is daarom niet aan de orde. In onderstaande tabel is de renterisiconorm (op kas- en contractbasis) over 2022 weergegeven (bedragen x € 1.000):

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2022
1a Rente herziening op vaste schuld opgenomen gelden (o/g)	-
1b Rente herziening op vaste schuld uitgeleende gelden (u/g)	-
2 Rente herziening op vaste schuld (1a -/- 1b)	-
3a Nieuw aangetrokken vaste schuld	174
3b Nieuw verstrekte lange leningen	-
4 Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a -/- 3b)	174
5 Betaalde aflossingen	20.987
6 Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	174
7 Renterisico op de vaste schuld (2+6)	174
8 Renterisiconorm	58.760
9a Ruimte onder renterisiconorm (8 -/- 7)	58.586
9b Overschrijding renterisiconorm (7 -/- 8)	-
10 Berekening renterisiconorm:	
11 Begrotingstotaal (primitief 2022)	293.800
12 Het bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%
Renterisiconorm (10 x 11)/ minimum € 2,5 mln	58.760

Financiering

a. Portefeuille opgenomen langlopende leningen

De ontwikkeling van de leningenportefeuille op de vaste schulden is in onderstaande tabel weergegeven (bedragen x € 1.000).

Schuldrestant opgenomen leningen per 1 januari 2022	€ 285.858
Nieuw aangetrokken leningen	€ 174
Reguliere aflossingen	-€ 20.987
Schuldrestant o/g leningen per 31 december 2022	€ 265.045

Per 31 december 2022 heeft de gemeente 34 langlopende geldleningen o/g met een totaalrestant van ruim € 265 miljoen. Het grootste deel is voor financiering van investeringen en een klein deel wordt doorgeleend: Stadsverwarming (€ 8 miljoen), woningcorporaties (€ 1,9 miljoen) en de Rugby Club Waterland (€ 174.000). Het gemiddelde rentepercentage voor 2022 bedraagt 1,11%.

Het gemiddelde rentepercentage van de totale portefeuille blijft in 2022 rond de 1%. De stijgende rente in 2022 heeft geen doorwerking gehad op het gemiddelde rentepercentage van onze leningsportefeuille. Voornaamste oorzaak is het niet aantrekken van langlopende leningen in 2022. De verwachting is dat er op korte termijn nog een aantal renteverhogingen aan zit te komen, omdat de inflatie (te) hoog blijft. Het streven van de Europese Centrale Bank (ECB) is om de inflatie weer op een stabiel niveau van 2% te krijgen (ligt nu jaarbasis op bijna 10%). Dit betekent dat de renteverhogingen naar alle waarschijnlijkheid voorlopig nog wel door zullen gaan, omdat de inflatie (te) hoog blijft. Als de ECB de rente verhoogt, gaat ook de rente die Purmerend moet

betalen omhoog. In de begroting 2023 is rekening gehouden met een stijgende rente. Als deze rente verder stijgt dan voorzien, dan informeren wij de raad bij de Voorjaarsnota. De stand van de leningenportefeuille is eveneens terug te vinden bij de toelichting op de balans.

In 2022 is er één langlopende geldleningen aangetrokken van € 174.000. De specificatie hiervan is:

Instelling	Bedrag	Periode	Rente%
BNG	€ 174.000	13 jaar fixe	2,970%

In de begroting 2022 was een financieringsbehoefte opgenomen van maximaal € 67 miljoen voor de herfinanciering van leningen en financiering van geplande investeringen. Dit is door vertraging in de uitvoering van de geplande investeringen (o.a. IHP, GRP, beheersplannen kunstwerken, wegen en bruggen), vooruitontvangen specifieke uitkeringen in 2022 (uitgaven in 2023 en later), hogere ontvangsten (o.a. Oekraïne en gemeentefonds), grondverkoop en een voordelig rekeningresultaat. De portefeuille langlopende leningen is per saldo afgenomen met ruim € 20,8 miljoen.

De verklaring van de lagere financieringsbehoefte 2022 is in onderstaande tabel af te leiden:

Ontwikkeling van de schuldenlast (in miljoenen euro's):	Prognose 31-12-2022	Rekening 31-12-2022
Geinvesteerd vermogen:		
(Im-)materiële activa	362,0	312,4
Financiële activa	57,2	60,8
Grondexploitaties	16,7	28,2
Totaal aan geïnvesteerd vermogen	435,9	401,4
Eigen vermogen:		
- Algemene reserve en bestemmingsreserves (exclusief resultaat 2022)	47,7	74,0
- Resultaat boekjaar	5,2	20,1
Vreemd vermogen:		
- Langlopende leningen o/g	352,2	265,0
- Voorzieningen	10,1	12,0
- Kortlopende financieringsmiddelen (b.v. kasgeld)	20,7	30,3
Totaal gefinancierd	435,9	401,4
<i>Op basis van bovenstaande bedraagt de schuld per inwoner (basis: 92.240)</i>	<i>4.726</i>	<i>4.352</i>

Duidelijk zichtbaar is dat de lagere stand van de financieringsbehoefte veroorzaakt wordt door vertragingen in investeringstempo van de materiële vaste activa. Dit is een tijdelijk effect. De hogere stand van de financiële vaste activa komt doordat er een agiostorting is verstrekt aan InWest Regio b.v.. Hierover is besluitvorming in de raad geweest. Ook is er een tweetal leningen verstrekt aan de Rugby Club Waterland en H2o vastgoed b.v. (Spinnekop) en is er een hogere boekwaarde bij de Svn door het verstrekken van starters- en duurzaamheidsleningen. Daarnaast is de boekwaarde van de grondexploitaties licht gestegen, omdat per saldo meer investeringen en winstnemingen zijn

geweest dan bouwopbrengsten. De groei van de algemene reserve wordt veroorzaakt door het hoge rekeningresultaat 2022. Dit wordt elders in deze jaarrekening nader toegelicht.

b. Portefeuille opgenomen kortlopende leningen

De gemeente streeft ernaar zo veel mogelijk gebruik te maken van kortlopende financiering. Dit omdat kortlopende financiering doorgaans goedkoper is dan langlopende financiering. Om die reden wordt er gebruik gemaakt van de rekening courant faciliteit bij de BNG en worden er kasgeldleningen aangetrokken. In 2022 is weer maximaal kort gefinancierd via hoofdzakelijk kasgeldleningen, dit binnen de kaders van de kasgeldlimiet. De rentetarieven hiervoor lagen tussen de -0,42% negatief en 2,50% positief. Over heel 2022 is er per saldo sprake geweest van een renteopbrengst op beide financieringsinstrumenten. De verwachting is dat dit beeld in 2023 omslaat naar een rentelast.

c. Waarborgen en garanties

De gemeente Purmerend heeft garanties verleend voor geldleningen aan diverse organisaties. Het gaat hierbij om woningbouw, HuisVuilCentrale Alkmaar (HVC), Stadsverwarming (SVP) en maatschappelijke instellingen. Bij de afweging voor financiële steun aan een instelling maakt Purmerend een afweging tussen het belang van de publieke taak en de financiële risico's. Garantstelling kan worden ingezet als middel om een of meer beleidsdoelen te realiseren. Als de lening volledig kan worden ondergebracht bij een waarborgfonds, wordt geen gemeentegarantie afgegeven. De omvang van de uitstaande leningen waarvoor we garant staan is opgenomen bij de toelichting op de balans. In 2022 zijn er wijzigingen geweest bij de Stadsverwarming Purmerend en het Waarborgfonds (WSW).

Het Waarborgfonds (WSW) staat borg voor de leningen die woningcorporaties aantrekken voor de bouw van sociale huurwoningen. De achtervang van het WSW is voor 50% van het rijk en voor 50% van de gemeenten, waarin de bij het WSW aangesloten woningcorporaties werkzaam zijn. Woningcorporaties zijn niet verplicht een lening te laten borgen door het WSW en deel te nemen aan het WSW. Het risico van de achterborgstelling WSW is zeer klein. Door wijzigingen in het borgstelsel is er in 2021 een nieuwe generieke achtervangovereenkomst van kracht. Deze nieuwe overeenkomst heeft direct geen financiële gevolgen. De aanpassing van de verdeelsleutel kan ertoe leiden dat het risico van onze gemeente toeneemt, omdat we meedelen in de totale leningenportefeuille van een corporatie die ook buiten Purmerend werkzaam is. De kans dat dit risico zich voordoet is echter zeer minimaal.

De leningen aan de woningbouwcorporaties zijn gegarandeerd door het WSW. Op alle leningen is regulier afgelost.

Rentemethodiek en renteresultaat

Voor de toerekening van de rentelasten maakt gemeente Purmerend gebruik van de renteomslagmethode. Hierbij beschouwen we als rentelasten:

- Voor de externe financiering: het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de renteopbrengsten van overtollige middelen.
- Voor de interne financiering: de bespaarde rente over de eigen financieringsmiddelen, te weten de reserves en voorzieningen en de omslag-rente over de investeringen en deelnemingen.

Door toepassing van de rente-omslag-methode rekenen we de rentelasten, aan de hand van de stand van de investeringen, toe aan de taakvelden in de programmabegroting. De gedachte achter het toerekenen van bespaarde rente over de reserves en voorzieningen is dat het voor de kostprijsberekening van een gemeentelijke taak niet uitmaakt of hiervoor externe financiering is aangetrokken of dat dit uit eigen middelen gefinancierd is. Als de omslagrente afwijkt van de rente die de gemeente (gemiddeld) op haar opgenomen leningen betaalt, ontstaat een renteresultaat. We hebben in 2022 een omslagpercentage van 1,00% gehanteerd. Hierdoor is een renteresultaat ontstaan:

Het renteresultaat voor 2022 is als volgt opgebouwd: (x € 1.000)

Ontwikkeling renteresultaat 2022

a. De externe rentelasten over korte en lange financiering	+/+	2.996.996
b. De externe rentebaten (idem)	-/-	<u>-319.228</u>
Saldo rentelasten en rentebaten		2.677.769
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-397.521
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend (werkelijke rente lening og): project Baansteer-Noord, SVP en Wooncompagnie	-/-	-245.093
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (werkelijke rente lening)	+/+	215.071
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-427.543
d1. Rente over voorzieningen	+/+	0
d2. Rente over eigen vermogen	+/+	<u>0</u>
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	0,66%	2.250.225
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag):		
- MVA integraal gefinancierd (omslagrente)	-/-	-2.916.982
- FVA-deelnemingen (omslagrente)	-/-	<u>-482.117</u>
	1,00%	-3.399.099
Renteresultaat op het taakveld treasury excl. bespaarde rente	0,34%	-1.148.874

De begroting bevat jaarlijks een raming van het verwachte renteresultaat en de bespaarde rente over de eigen financieringsmiddelen. Het renteresultaat (€ 1,15 miljoen) begroten we onder de algemene dekkingsmiddelen (onderdeel eigen financieringsmiddelen). In de Najaarsrapportage 2022 was rekening gehouden met een renteresultaat van afgerond € 1,07 miljoen. Het renteresultaat is ten opzichte van de Najaarsrapportage 2022 bijgesteld door lagere kosten op de rekening courant en de transitorische rente die is aangepast.

EMU saldo (wet HOF)

De Europese afspraken die in de wet HOF (Houdbare Overheids Financiën) zijn vastgelegd, gaan over de reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld. Het Rijk en de medeoverheden leveren een gelijkwaardige inspanning hiervoor. De norm voor de gezamenlijke gemeenten is bepaald op een negatief EMU-saldo van 0,27% van het BBP (Bruto Binnenlands Product). Het

aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting. Er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort. Jaarlijks worden de individuele referentiewaarden per gemeente bekend gemaakt (Purmerend 2022 € 9.208.576). Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van een waardedaling van een vordering vanwege het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij door insolventie of deficit. In 2022 is er een uitzetting van middelen geweest bij InWest Regio b.v.. De deelname van Purmerend hierin is eind 2022 € 260.515 en zal de komende jaren oplopen. Daarnaast is een openstaande vordering van H2o vastgoed b.v. omgezet in een lening van 2 jaar in verband met een beperkte kasstroom. Het gaat hier om een bedrag van € 300.000 voor de aankoop van het pand Spinnekop-3. De gemeente Purmerend loopt een beperkt krediet risico over gelden die zijn uitgezet in het kader van haar publieke taak (woningbouwcorporaties, stadsverwarming en derden). Verder maken we geen gebruik van complexe financiële producten zoals derivaten.

Koersrisico

Het koersrisico is het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. De gemeente neemt deel in het aandelenvermogen van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, Stadsverwarming Purmerend, HuisVuilCentrale Alkmaar (HVC), ROM InWest en direct via Alliander (netwerkbeheer). Het risico op waardeverlies van deze aandelen is aanwezig en worden daarom actief gemonitord.

Relatiebeheer/saldobeleer

De doelstelling van het kasbeheer is het zoveel mogelijk beperken van de dagelijkse kasoverschotten c.q. kastekorten met inachtneming van het minimaliseren van de rentekosten en het maximaliseren van de rentebaten van de saldi op de diverse gemeentelijke rekeningen.

Het betalingsverkeer in 2022 heeft zo veel mogelijk plaatsgevonden via de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Hieraan ten grondslag ligt de Financieringsovereenkomst voor een krediet- en depotarrangement en elektronisch betalingsverkeer. Op basis hiervan beschikt de gemeente Purmerend over een direct opneembaar krediet via de rekening courant. BNG Bank hanteert in rekening-courant het dagelijks door de European Banking Federation gepubliceerde 1-maands Euribor tarief. Per 31 december 2022 bedroeg het 1-maands Euribor-tarief 1,883%. De bij de BNG aangehouden rekeningen voor belastingen en sociale zaken worden voor de bepaling van het totaal saldo automatisch vereffend.

Daarnaast heeft de gemeente sinds 2013 te maken met het zogenoemde schatkistbankieren. Dit verplicht gemeenten om hun overtollige financiën onder te brengen bij het Rijk. Tegelijkertijd hoeft het Rijk dan minder geld te lenen op de financiële markten waardoor de staatsschuld daalt. Bij schatkistbankieren worden de tegoeden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Tot een bepaald bedrag mogen gemeenten hun overtollige financiën wel buiten de schatkist van het Rijk houden. Voor Purmerend bedraagt dit drempelbedrag in 2022 € 5,9 miljoen. Conform de vereisten in het BBV (art 52c), vermelden we in de toelichting op de balans het drempelbedrag en, per kwartaal, het bedrag aan middelen dat Purmerend buiten 's Rijks schatkist heeft aangehouden.

Naast het betalingsverkeer via de BNG vond in 2022 nog beperkt betalingsverkeer plaats via de ABN AMRO bank.

6 Bedrijfsvoering

Algemeen

In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Onder bedrijfsvoering verstaan we het scheppen van voorwaarden en het bieden van ondersteuning bij het uitvoeren van de wettelijke taken. Dit gebeurt op meerdere vakgebieden, zoals Juridische Zaken, ICT, Financiën, Personeel en Organisatie en meer. Deze functies staan ten dienste van de zorg voor en de dienstverlening aan onze inwoners. Het is nodig dat deze ondersteuning aansluit bij de behoefte. Daarom stemt Bedrijfsvoering haar aanbod af met de teams die diensten leveren aan de inwoners en bedrijven.

Personeel en organisatie

Organisatieontwikkeling

Net zoals alle organisaties in Nederland ervaren we ook in Purmerend de krapte op de arbeidsmarkt. Het ziet er niet naar uit dat dit op korte termijn gaat veranderen. De juiste mensen aan ons binden vraagt steeds weer creativiteit, zowel bij het werven als bij het kijken naar mensen en mogelijkheden. Vandaar dat we in 2022 zijn gestart met andere manieren van werven, die we in 2023 verder zullen uitbouwen. In 2022 hebben we ondanks de krapte op de arbeidsmarkt 144 nieuwe mensen aangenomen. We laten alle nieuwe medewerkers meteen de Purmerendse manier van werken ervaren. Daarvoor nemen we ze op de fiets mee naar buiten, de wijken van Purmerend en de dorpen van Beemster te ontdekken. Collega's vertellen hierbij aan de nieuwe medewerkers over het werk en wat dit betekent voor onze inwoners en ondernemers. Er is aandacht voor wat er leeft en speelt in de specifieke wijken en dorpen en hoe we daar mee omgaan.

Zoals aangegeven in de programmabegroting van 2023 zijn we in 2022 ook gestart met het 'Programma Buiten'. De eerste lichter collega's heeft een dagdeel meegedraaid bij een organisatie in Purmerend of Beemster. Vissen met bewoners van de Zorgcirkel, voedselpakketten vullen bij de Voedselbank, aansluiten bij een praatgroep op het NL Plein, Bij Moeders in de Kosterij, of een rondje door de wijk met de postbode. Een plek die niets met hun dagelijkse werk te maken heeft, maar alles met werken in onze gemeente in brede zin. Zien en ervaren, om deze belevingen vervolgens met elkaar te delen en de betekenis ervan naar ons werk te vertalen. Het doel hiervan is dat onze medewerkers in verbinding met de stad en dorpen komen. Met elkaar bespreken we of wij met onze manieren van organiseren de juiste keuzes maken die helpend zijn voor onze inwoners. Dit zal in 2023 een vervolg krijgen.

In de leergang Binnen is de workshop 'Werken in een politieke omgeving' ontwikkeld en een eerste sessie gehouden. We gaan daarin samen in gesprek over het werken in de politieke omgeving van Purmerend; onder andere over de rollen van de raad, het college, de burgemeester en de ambtenaar, over het besluitvormingsproces en de aanpak van een goed voorstel. In 2023 staan er

meer sessies gepland. Zowel het Programma Buiten als de sessies van de leergang Binnen worden door eigen collega's gefaciliteerd

Cao-gemeenten

De Cao-gemeenten is in de loop van 2022 afgesloten en loopt van 1 januari 2021 t/m 1 januari 2023. Grootste aanpassing in de arbeidsvoorwaarden is de harmonisatie van het (bovenwettelijk) verlof, waarbij iedere medewerker ongeacht de gemeente waar hij/zij werkt hetzelfde aantal verlofdagen krijgt. Ook leeftijd heeft geen effect meer op het aantal verlofdagen. Voor gemeente Purmerend heeft dit wel als consequentie dat 5 mei niet meer als extra vrije dag mag worden toegekend.

Daarnaast is nieuw dat medewerkers bovenwettelijk verlof mogen sparen. Verlofsparen geeft medewerkers de mogelijkheid om hun verlof beter aan te passen aan hun loopbaanfase en specifieke privé-werkomstandigheden. Omdat de verwachting is dat meer medewerkers door deze mogelijkheid vervroegd willen stoppen met werken lopen we het risico dat daarmee veel kennis verloren gaat. Om dit tegen te gaan, onderzoeken we de mogelijkheid van een vorm van vervanging door jongere medewerkers, ook via doorstroom, die al geruime tijd voor het vertrek van de oudere medewerkers nauw met hen gaan samenwerken/meelopen.

Vacatureruimte en kosten inhuur derden

De beschikbare vacatureruimte met daaraan toegevoegd het in de begroting opgenomen inhuurbudget dient als dekking voor de kosten van inhuur van personeel. De kosten van inhuur bedragen in 2022 circa € 14,9 miljoen. Ter vergelijking, in de jaarrekening 2021 van Purmerend is een bedrag van € 11,5 miljoen aan inhuurkosten verantwoord. De inhuurkosten 2022 uitgedrukt in een percentage van de totale loonsom bedraagt 19,8% (2021 was 17%). Het laatst bekende landelijk gemiddelde van gemeenten met een inwoneraantal tussen 50.000 en 100.000 inwoners over het jaar 2021 is 17,1%.

Personeel versus inhuur derden (bedragen x € 1.000)	2022
Loonsom vacatures (incl. vergoedingen wegens ziekte etc)	4.288
Begrote inzet tijdelijke krachten	2.970
Begrote inzet externe expertise	3.360
Totaal beschikbaar budget inhuur	10.618
Inhuurkosten t.l.v. vacatureruimte	-7.046
inhuurkosten expertise	-7.874
Totaal kosten inhuur derden	-14.920
Verschil inhuur derden	-4.302
Verschil gedekt t.l.v. grondexploitaties, investeringskredieten, anterieure overeenkomsten	2.073
Verschil gedekt t.l.v. materieel begrote budgetten binnen de programma's	2.229
	0

Juridische zaken

Advies

Tot 2019 vielen de verwerkingen van persoonsgegevens door de BOA's onder de Algemene verordening gegevensbescherming (Avg) , maar door aanpassing van de Wet politiegegevens (Wpg) kan of de Avg of de Wpg van toepassing zijn. In de Wpg en het bijhorende besluit BOA's staat dat de Wpg van toepassing is op de verwerking van de persoonsgegevens door de BOA's voor hun opsporingstaak. Dit geldt ook voor de opsporingstaken van de gemeente in het kader van de leerplicht en de sociale recherche. Ook gemeentelijke camera's in de buitenruimte en de ondermijningstaken kunnen in bepaalde situaties onder de Wpg vallen. In 2022 is een start gemaakt met het opstellen van het verbeterplan op basis van een eerder uitgevoerde audit. Om de verbetermaatregelen in te voeren is een extra privacy functionaris aangesteld.

Veel op ons afkomende ontwikkelingen vragen om nieuwe kennis en meer inzet van de privacyfunctionarissen. Denk bijvoorbeeld aan nieuwe digitale ontwikkelingen en Europese wet- en regelgeving op privacygebied. Het begrip persoonsgegevens wordt door de Autoriteit Persoonsgegevens ruim uitgelegd, waardoor een verwerking in een nieuw aan te schaffen systeem al snel onder de werking van de AVG valt. Op grond van de AVG moet dan worden beoordeeld of de verwerking van de persoonsgegevens überhaupt wel mag en als het wel mag hoe er zorgvuldig met het gebruik van persoonsgegevens kan worden omgegaan in het nieuwe systeem.

Bezwaar en beroep

Het aantal afgehandelde bezwaar- en beroepschriften liet in 2022 een stijging zien. Dit is mede veroorzaakt door de afhandeling van de bezwaar- en beroepschriften van aan corona gerelateerde zaken en doordat de rechtbanken een groot aantal zaken die bij hen 'op de plank' lagen in versneld tempo ter zitting bracht. De trend van de stijging van het aantal nieuwe bezwaarschriften lijkt te stabiliseren.

Financiën

Wij staan voor een helder en betrouwbaar financieel beheer en planning & controlproces. In 2022 zijn we daarom verder gegaan met procesverbeteringen, waaronder digitalisering en automatisering om adequaat te kunnen sturen op beleid en financiën. In 2022 is de p&c-cyclus weer aangeboden overeenkomstig de afspraken met de raad. In het jaar 2022 is de laatste jaarrekening van Beemster (jaarrekening 2021) opgeleverd. In 2022 hebben we vooral veel aandacht besteed aan de samenvoeging van de financiële administratie Beemster en Purmerend. Deze samenvoeging is gecontroleerd en akkoord bevonden door onze accountant. Afgelopen jaar zijn we verder gegaan met het zelf opleiden van lokaal betrokken medewerkers. Hiermee behalen we goede resultaten om specifieke kennis (VPB en grondexploitatie) toe te voegen binnen de organisatie. Het blijft lastig om eigen personeel te werven op kennis van grote projecten en gebiedsontwikkeling (business controllers).

Digitalisering, automatisering en doorontwikkeling financiële sturing en advies

We moeten kunnen vertrouwen op een financiële administratie die foutloos is en overzichtelijke informatie levert. We richten ons de komende jaren op digitalisering en automatisering van handmatige werkzaamheden. Door verdergaande automatiseringsmogelijkheden zal

deze ontwikkeling zich voortzetten. In 2022 hebben we een aanbesteding gehouden voor een nieuw financieel systeem, inclusief een vernieuwde begrotingsmodule en een contractmanagementsysteem. Deze aanbesteding is positief afgerond.

Inkomende en uitgaande facturen

Het betalingsgedrag van de gemeente wordt beoordeeld aan de hand van het aantal dagen dat de leverancier moet wachten op bijschrijving van het gefactureerde bedrag. De gemeente hanteert als norm dat er binnen 30 dagen wordt betaald. In ons betaalsysteem zijn alle leveranciers aangemerkt om per direct te betalen als de factuur juist is. Wij hanteren dus een betaaltermijn van 0 dagen. De gemiddelde betalingstermijn van de gemeente bedraagt 25 dagen. In individuele gevallen is er sprake van termijnoverschrijding. Het beleid is erop gericht om de individuele overschrijdingen terug te dringen.

Informatievoorziening

Datalab, onderzoek en statistiek

In 2022 is vooral geïnvesteerd in onze techniek zodat we beter kunnen ondersteunen bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Binnen Atlas (ons geoportaal) zijn onder andere data koppelingen gerealiseerd met het Kadaster. Hierdoor hoeven collega's niet meer los in te loggen bij het Kadaster om actuele eigendomsinformatie in te kunnen zien. Ook de gebruiksvriendelijkheid en toegankelijkheid zijn verbeterd. Daarnaast hebben we proeftuinen ontwikkeld om te kunnen kijken welke instrumenten het best geschikt is voor het beantwoorden van de vraag. Door in 2022 de basis op orde te hebben gemaakt kunnen we in 2023 grote stappen maken in de doorontwikkeling van atlas, het bouwen van kaarten met een thema of het bouwen van dashboards.

Wet open overheid (Woo)

Op 1 mei 2022 trad de Wet open overheid (Woo) in werking en is de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) ingetrokken. Wij hebben ons hierop voorbereid, zodat Woo-verzoeken volgens de nieuwe eisen zijn af te handelen. Dit was de eerste stap om inwoners, ondernemers en instellingen makkelijker toegang te geven tot openbare informatie. We monitoren of het aantal verzoeken met de nieuwe wet toeneemt. Van de 67 Woo-verzoeken die zijn ingediend zijn er 51 afgehandeld. Onze insteek is om met de verzoeker in gesprek te blijven en te vragen naar de vraag achter de vraag. Voor het vervolg van de gefaseerde Woo-invoering, aansluitend bij het tijdsplan van de wetgever, is een plan gemaakt met een looptijd van meerdere jaren.

ICT

Informatisering en automatisering

De inzet van ICT speelt een cruciale rol in de uitvoering voor onze taken en het functioneren van de stad. Nieuwe (maatschappelijke) opgaven in de stad en onze organisatie zijn tegenwoordig stevast nauw verbonden met vraagstukken op het gebied van informatiemanagement. We zien dat de organisatie steeds 'ICT-intensiever' wordt. Dit is overigens niet uniek voor onze gemeente, maar sluit aan bij een algemene maatschappelijke trend. Het belang van ICT als strategisch bedrijfsmiddel voor gemeenten neemt toe.

We hebben 2022 benut om de digitale werkomgeving voor de medewerkers te verbeteren. Hiermee hebben we kwetsbaarheden en extra kosten voorkomen en borgen we de continuïteit van de digitale werkomgeving. We dragen zorg voor een stabiel en veilig digitaal netwerk, goed functionerende generieke ICT-voorzieningen (hardware en software) en een hoog niveau van gebruikersondersteuning.

De ontwikkeling naar een informatiesamenleving biedt kansen en uitdagingen voor de stad en organisatie. Kansen om onze dienstverlening te verbeteren, transparantie en vertrouwen te vergroten en maatschappelijke uitdagingen op te pakken. Daarbij vragen inwoners en ondernemers om het vormgeven en borgen van goede randvoorwaarden voor de omgang met de groeiende hoeveelheid data en digitale voorzieningen in de 'slimme stad'. Samen komen we tot efficiënte en effectieve digitale oplossingen, met voldoende aandacht voor publieke waarden als veiligheid, toegankelijkheid, privacy en gelijke behandeling.

Informatiebeveiliging

Het Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid bepaalt (op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid) de kaders en verantwoordelijkheden om een adequate informatiebeveiliging in te richten en te onderhouden. In 2022 zijn belangrijke stappen gezet in het voldoen aan deze verantwoordelijkheid. Hierover wordt verantwoording afgelegd door middel van de jaarlijkse ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). Deze is voor de gehele organisatie binnen de deadline ingeleverd.

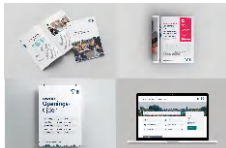
Digitaal samenwerken

Willen (samen)werken waar dat het meest passend is voor de betreffende opgave vereist verdergaande digitalisering die plaats- en tijdonafhankelijk werken ondersteunt. In 2022 is gestart met het implementeren van tools om dit mogelijk te maken, waarbij de informatieveiligheid en privacy, naast borging van de continuïteit van de digitale werkomgeving, randvoorwaardelijk zijn.

Communicatie

Fusie/huisstijl/website

De gemeenteraden van Beemster en Purmerend hebben in 2020 besloten per 1 januari 2022 de twee gemeenten samen te voegen tot de nieuwe gemeente Purmerend. Bij een nieuwe gemeente hoort een nieuwe huisstijl. Deze is ontwikkeld in samenspraak met beide colleges en in 2022 doorgevoerd: de gemeentemiddelen zijn in kaart gebracht en gefaseerd omgezet in de nieuwe huisstijl. Eén van de prioriteiten was de gemeentewebsite www.purmerend.nl die op 15 december 2021 live ging. In 2022 is vervolgens een aantal sites opgenomen in de nieuwe site en daarmee dus ook omgezet in de nieuwe huisstijl. Dit zijn bijvoorbeeld de websites van erfgoed, belastingen, Purmerend 2040, de kermis, de site over afval en die van de kinderboerderij. Buiten de websites zijn er inmiddels al veel meer middelen omgezet, denk bijvoorbeeld aan het wagenpark van Uitvoering, briefpapier/enveloppen, vlaggen, borden in de buitenruimte en advertenties/posters.

Rechtmatigheid

Algemeen

Gedurende 2022 is er duidelijkheid gekomen inzake de rechtmatigheidsverantwoording. De verwachting was dat deze over het verslagjaar 2021 voor het eerst van toepassing zou zijn. Na divers uitstel is gedurende 2022 duidelijk geworden vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties dat de rechtmatigheidsverklaring voor het eerst opgenomen moeten worden in de jaarrekening van 2023. Vanaf het dienstjaar 2023 is het college zelf verantwoordelijk voor het afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording, die in de jaarstukken wordt opgenomen. Met ingang van 2023 zal het college zelf gaan toetsen op de rechtmatige naleving van het door de raad vastgestelde normenkader. Tot en met 2022 was dit de taak van de accountant. Deze verantwoording zal plaatsvinden door middel van een voorgeschreven modeltekst.

Volgens het geldende afwijkingenbeleid, worden beïnvloedbare afwijkingen op de baten en lasten boven de € 100.000 vooraf voorgelegd aan de gemeenteraad. De grens voor de investeringen vanuit de financiële verordening ligt op:

- < € 2 miljoen: vanaf 5% en groter dan € 10.000
- > € 2 miljoen: groter dan € 100.000.

Overige afwijkingen worden achteraf verantwoord door het college. Voor zover de budgetten voor laatstgenoemde afwijkingen niet bij de Najaarsrapportage zijn bijgesteld, wordt hierover verantwoording afgelegd in de jaarrekening. In de hieronder opgenomen overzichten is vermeld op welke programma's en bij welke investeringen sprake is van een overschrijding. Deze overschrijdingen worden afzonderlijk toegelicht. Afhankelijk van de oorzaak van de overschrijding en de mate van beïnvloedbaarheid ervan, tellen de overschrijdingen wel of niet mee in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant. In het geval dat de overschrijding niet meetelt, dan is dit expliciet vermeld. Met het vaststellen van de jaarrekening autoriseert de gemeenteraad deze onrechtmatigheden.

Begrotingsonrechtmatigheden binnen de exploitatie

Op programmaniveau zijn alle begrotingsoverschrijdingen op de lasten onrechtmatig. Dit moet op programmaniveau worden toegelicht (artikel 189, lid 3 van de Gemeentewet). Bij het uitvoeren van de begroting worden lasten op een programma, voor zover deze hoger zijn dan de vastgestelde actuele begroting, aangemerkt als zogenaamde begrotingsonrechtmatigheid. Dit betekent dat er geen besluiten tot wijziging van de begroting meer tot stand zijn gekomen na afloop van het

begrotingsjaar 2022. Voor de overschrijding geldt dat we moeten toelichten wat de oorzaken zijn en toelichten, voor zover dat kan, dat er samenhang is met andere onderschrijdingen of hogere baten.

De programma's die zijn overschreden staan hieronder in een tabel. Vanwege de samenhang met het rekeningresultaat (lees de onttrekkingen en toevoegingen aan reserves) staat ook voor welk bedrag we de overschrijding (eventueel) compenseren met een mutatie op specifieke reserves.

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting bijgesteld lasten 2022	Realisatie lasten 2022	Overschrijding	Samenhangend met reserves	Samenhangend met andere onderschrijdingen of hogere baten
Programma 1 Publiekdiensten	-7.811	-8.049	-238	Nee	Ja
Programma 2 Samenleving	-175.877	-175.957	-81	Nee	Ja
Programma 5 Bereikbaarheid	-3.981	-4.202	-220	Ja	Ja
Programma 8 Veiligheid	-10.057	-10.141	-85	Nee	Nee
Programma 10 Bestuur en concern	-9.701	-10.061	-360	Nee	Nee
Overzicht overhead	-26.788	-27.398	-610	Nee	Nee
Totaal	-234.215	-235.807	-1.592		

Toelichting

Op programma 10 Bestuur en concern en het overzicht overhead zijn overschrijdingen ontstaan van in totaal € 970.000 op de lasten die niet rechtmatig zijn. Op programma 10 Bestuur en concern heeft een lasten overschrijding plaatsgevonden van € 360.000. Deze overschrijding wordt met name veroorzaakt door een tweetal nieuwe wachtgeldverplichtingen die zijn ontstaan als gevolg van het stoppen van twee wethouders (€ 511.000). Daarnaast hebben binnen programma 10 enkele over en onderschrijdingen plaatsgevonden die elkaar compenseren. Zie hiervoor 'Afwijkingen beleidsveld Bestuur en concern'. De onrechtmatigheid die ontstaan is op het overzicht Overhead ontstaat als gevolg van gedurende 2022 geïntroduceerde BBV regelgeving inzake het instellen van de voorziening spaarverlof. Als gevolg van deze nieuwe regelgeving heeft er een dotatie aan de voorziening spaarverlof plaatsgevonden ter grootte van € 789.000. Omdat er veel onduidelijkheid was over hoe gemeenten om moeten gaan met deze voorziening spaarverlof en gezien het feit dat de commissie BBV begin 2023 met nadere duiding van de nieuwe regelgeving is gekomen was er gedurende 2022 geen dotatie aan de voorziening spaarverlof begroot.

Naast de hiervoor genoemde onrechtmatigheden hebben er op programma 1, 2, 5 en 8 tevens overschrijdingen plaatsgevonden. De gerealiseerde lasten zijn hoger dan de lasten uit de bijgestelde begroting. Echter staan er tegenover de overschrijding op programma 1 en 8 direct gerelateerde opbrengsten waardoor deze lasten niet als onrechtmatig aangemerkt hoeven te worden. Voor programma 1 betreft dit de opbrengsten reisdocumenten. De overschrijding op programma 5 betreft hogere inzet van toezicht en handhaving ten aanzien van het parkeren. Deze overschrijding wordt gedekt uit de bestemmingsreserve parkeren. De onrechtmatige afwijking op de programma's 2 en 8 is beneden de rapportagetolerantie zoals opgenomen in de financiële verordening van de gemeente Purmerend en is daarom niet aangemerkt als onrechtmatig.

Begrotingsonrechtmatigheden op investeringen

In 2022 zijn er geen onrechtmatigheden geconstateerd ten aanzien van de investeringen.

Begrotingsonrechtmatigheid op aanbestedingen

Gedurende 2022 is een aantal onrechtmatigheden ten aanzien van de aanbestedingen geconstateerd. Deze onrechtmatigheden zien zowel toe op diensten en leveringen als op inhuur. De in 2021 en eerder ingezette herstellende en voorkomende maatregelen ten aanzien van de aanbestedingen laten zich in 2022 terug zien in de omvang van de onrechtmatigheden.

7 Verbonden partijen

Inleiding

Een verbonden partij wordt in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) als volgt gedefinieerd: 'een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijke belang én een financieel belang heeft.'

Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij. Een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente neemt namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaats, of stemt namens de gemeente.

Van een financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie kunnen worden verhaald bij de gemeente.

Privaatrechtelijke organisaties kunnen deelnemingen in stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. Bij publiekrechtelijke organisaties gaat het om gemeenschappelijke regelingen. Purmerend kent op dit moment 7 gemeenschappelijke regelingen en 5 deelnemingen in vennootschappen.

Visie op verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties die taken uitvoeren die de gemeente niet alleen kan. Omdat de omvang, de taken en de organisatievorm per verbonden partij verschilt, kan dit in de praktijk niet op een eenduidige manier georganiseerd worden. Of de gemeente Purmerend samenwerkt, in welke vorm en onder welke voorwaarden, wordt daarom per situatie afzonderlijk beoordeeld.

De gemeente Purmerend vindt het van belang dat zij voldoende sturingsmogelijkheden heeft ten aanzien van een verbonden partij om onze belangen als gemeente te kunnen bewaken. Deze sturingsmogelijkheden zijn er in de vorm van goede en tijdige informatieverstrekking richting de gemeenteraad en door bepaalde beleidsstukken ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad. Daarnaast neemt het college een actieve houding aan als het gaat over het informeren van de raad.

De verbonden partijen

Publiekrechtelijke organisaties
Gemeenschappelijke regelingen:

1. GGD Zaanstreek-Waterland

2. Werkom
3. Omgevingsdienst IJmond
4. Vervoerregio Amsterdam*
5. Veiligheidsregio Zaanstreek- Waterland*
6. Recreatieschap Twiske-Waterland
7. Waterlands Archief

Privaatrechtelijke organisaties

Vennootschappen en coöperaties:

1. Stadsverwarming Purmerend (SVP)
2. Huisvuilcentrale (HVC)
3. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
4. Alliander
5. InWest Regio BV **
6. V.O.F. De Beemster Compagnie **

**De financiële gegevens over het dienstjaar 2022 zijn gebaseerd op voorlopige jaarstukken. Voor de overige verbonden geldt dat de financiële gegevens over het dienstjaar 2022 zijn gebaseerd op definitieve jaarstukken.*

***de cijfers voor 2022 zijn op moment van vaststellen jaarrekening 2022 nog niet voorhanden bij de gemeente.*

Publiekrechtelijke organisaties

1. GGD Zaanstreek-Waterland

Vestigingsplaats	Zaandam
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling: openbaar lichaam
Algemene informatie	De GGD Zaanstreek-Waterland is een samenwerkingsverband van 7 gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en is gestart per 1 september 2016. De GGD voert op meerdere gebieden van de preventieve gezondheidszorg taken uit. Dit betreft zowel wettelijke taken, zoals infectieziektebestrijding, gezondheidsmonitors en Jeugdgezondheidszorg, als niet wettelijke taken.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans
Programma	02. Samenleving
Openbaar belang	GGD Zaanstreek-Waterland beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid en de sociale veiligheid van alle mensen in de regio. Daarbij staat een preventieve en collectieve aanpak voorop, met specifieke aandacht voor bevordering van participatie en ondersteuning van de eigen regie van mensen. Als uitvoeringsorganisatie van de gemeenten sluit de GGD aan bij de gemeentelijke verantwoordelijkheden in het sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Een lid van het Algemeen Bestuur (AB) heeft in de vergadering van het AB één stem. In die gevallen waarin Zaanstad en Purmerend zwaarwegende bezwaren hebben tegen een voorstel en met het oog daarop tegenstemmen, leidt die tegenstem tot verwerping van het voorstel. Het voorgaande is niet van toepassing op het voorstel tot vaststelling van de

Zeggenschap	begroting respectievelijk de jaarrekening van de GGD. Wethouder Rotgans is lid van het AB en het DB.		
	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. Elk lid van het Algemeen Bestuur (AB) heeft één stem. Dat betekent een stemrecht van 14,3%.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2021	31-12-2022
	Eigen Vermogen	€ 1.129.649	€ 1.044.244
	Vreemd Vermogen	€ 13.628.183	€ 11.413.297
	Resultaat na bestemming		-€ 114.566
	Deelnemersbijdrage		€ 3.601.651
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Het Algemeen Bestuur van GGD Zaanstreek-Waterland heeft in 2020 besloten te komen tot een toekomstbestendige GGD met een daarbij passende inrichting van de organisatie en samenwerking. In het traject GGD 3.0 is daaraan het afgelopen jaar gewerkt langs drie sporen: financiën, regiovisie en governance. Bij de start van GGD 3.0 werd geconstateerd dat een gedeelde regionale visie en daarmee een bepaalde mate van gezamenlijkheid in richting gemist werd. Besloten werd te komen tot een regionale visie.		
	Gemeenten en de GGD werken samen om uitwerking van GGD 3.0 vorm te geven, waarbinnen op een toekomstbestendige wijze invulling – zowel inhoudelijk als financieel – wordt gegeven aan het gewenste niveau van publieke gezondheidszorg. Verwachting is dat in de zomer 2023 de uitwerking van GGD 3.0 vastgesteld wordt in de begroting 2024 van de GGD.		
Risico's	- De decentralisaties leiden tot meer verscheidenheid in (de uitvoering van) beleidskeuzes bij de deelnemende gemeenten op gebieden als participatie en (jeugd)gezondheidszorg. Wanneer de behoeften of verwachtingen van de gemeenten in de GR uiteen gaan lopen als het gaat over dienstverlening en bekostiging, maar slechts gestuurd kan worden met elkaar, dan kan een bestuurlijk spanningsveld ontstaan. Het risico is dat geen vorm gevonden wordt om ruimte te bieden aan het eigen beleid van de deelnemende gemeenten en dat de dienstverlening van de GGD aan de inwoners van Purmerend niet in overeenstemming is met de wens van het bestuur. - De GGD is eigen risicodragers voor de WW. In 2016 is het AB geadviseerd over dit risico en heeft besloten geen aparte stichting in het leven te roepen om risico's af te wentelen, ook omdat de deelnemende gemeenten een fatsoenlijk personeelsbeleid willen voeren. WW-risico's die voortkomen uit het beëindigen van projecten worden via contractafspraken afgedekt. In essentie betekent dit dat het WW-risico terecht komt bij de gemeente die de taak bij de GGD weghaalt. - Calamiteiten binnen het taakveld van de GGD die een bedreiging vormen voor de volksgezondheid zoals infectieziekten (corona) of rampenbestrijding.		

2. Werkom

Vestigingsplaats	Purmerend
Rechtsvorm	Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO)
Algemene informatie	Ten uitvoering van de taken in het kader van de Participatiewet (PW) en Wet sociale werkvoorziening (WSW) hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad Werkom opgericht in 2018.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans
Programma	02. Samenleving

Openbaar belang	De gemeenschappelijke regeling is getroffen voor het uitvoeren van de taken van de colleges voortkomend uit of samenhangend met de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening.		
Bestuurlijk belang	Per 1 januari 2018 hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad samen het Participatiebedrijf opgericht om effectiever te zijn in de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening en de Participatiewet.		
Zeggenschap	Stemverhouding gemeenten Zaanstad en Purmerend beiden 50%		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2021	31-12-2022
	Eigen Vermogen	€ 2.503.770	€ 1.976.601
	Vreemd Vermogen	€ 413.745	€ 593.982
	Resultaat na bestemming		-€ 428.264
	Deelnemersbijdrage/dividend		n.v.t.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Arbeidsmarktontwikkelingen: Steeds zichtbaarder wordt dat een voorziening als Werkom nodig is en blijft om kansen te bieden voor mensen die kwetsbaar zijn op de arbeidsmarkt. De coronacrisis heeft laten zien, dat een groep inwoners kwetsbaar is op de arbeidsmarkt en bij een economische disruptie risico loopt om uit te vallen op de arbeidsmarkt. Voor een organisatie als Werkom is het cruciaal dat ze een vermogen ontwikkelt om een passend leer- en ontwikkelaanbod te bieden, dat kandidaten in staat stelt te bewegen naar dat deel van de arbeidsmarkt waar duurzame baankansen zijn. Voor de gemeente, als eigenaar en opdrachtgever, is het van belang inzicht te houden voor welke groep mensen een voorziening als Werkom de meeste toegevoegde waarde heeft. Beleidsherijking participatiewet: In de kadernota 2023 van Werkom wordt de ontwikkeling geschetst m.b.t. het financiële tekort dat ontstaat door de gestage uitstroom van de Wsw'ers. In februari 2022 hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad gekozen voor het scenario waarin Werkom de autonome ontwikkeling volgt; uitstroom van mensen met een Wsw-indicatie, mensen met een beschut werk indicatie stromen in. Echter de laatste groep laat een lagere inzetbaarheid en arbeidsproductiviteit zien. Ook is de instroom in aantallen lager dan de uitstroom. Effect is dat de interne (beschutte) werkomgeving de komende jaren zal krimpen. Tegen deze achtergrond zullen er maatregelen genomen gaan worden. In Q4 van 2022 is de nieuwe gestart. In Q2 2023 wordt een strategisch plan verwacht.		
Risico's	Het risicoprofiel is hoog. Het maatschappelijk belang is groot, het gaat om kwetsbare mensen. De financiële bijdrage van de gemeente is fors. Een negatief resultaat komt voor 2/3 t.l.v. gemeente Zaanstad en voor 1/3 t.l.v. gemeente Purmerend. Risicoanalyse: De governance van Werkom is dual. De gemeente stuurt als eigenaar van de organisatie, maar ook als opdrachtgever. Om die rollen duidelijk te scheiden is er voor gekozen om de rol van eigenaar bij de wethouder financiën neer te leggen. De rol van opdrachtgever ligt bij de vakwethouder, zijnde de portefeuillehouder Werk en Inkomen. Dat heeft als consequentie dat de risicobeheersing ook dual is en dat verschillende aspecten van risico en beheersing onder de verantwoording van de verschillende rollen valt. De rollen kunnen niet los van elkaar. Het beoogd effect wordt het best gerealiseerd door een goed samenspel tussen beide wethouders. * Eigenaarsrol: Vanuit de eigenaarsrol wordt gestuurd op een meerjarig sluitende begroting. * Opdrachtgeversrol: De opdrachtgeversrol wordt gestuurd vanuit de dienstverleningsovereenkomst. In de periodieke voortgangsgesprekken over participatie wordt met Werkom gesproken over o.a. instroom, uitstroom, doorlooptijden, klanttevredenheid en de mogelijkheden voor bijsturing. Ook wordt casuïstiek besproken, de regionale en landelijke ontwikkelingen komen ook aan bod. * Samenspel rollen: De wisselwerking tussen de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol is belangrijk. Signalen vanuit de voortgangsgesprekken worden meegenomen in de eigenaarsrol. Dit samenspel wordt ambtelijk en bestuurlijk georganiseerd door een		

goede overlegstructuur.

Risico's: In de eerste jaren ging de aandacht aan naar inrichtings- en beheersrisico's, nu zien we dat Werkom een volgende stap in de ontwikkeling moet zetten. Een stap die gaat over de verdere uitvoering van het gekozen beleidsscenario. Hierbij zijn de aanbevelingen uit het Berenschot rapport van belang. Hoe transformeert Werkom naar een modern leerwerkbedrijf dat inclusieve arbeid biedt en waar ruimte is voor het ontwikkelgedeelte?

Werkom opereert in een complexe omgeving. Dat is op zichzelf al een risico. De ingebouwde beheersmaatregelen zijn nog steeds passend; wel is duidelijk dat het perspectief op die risico's verschuift. In de begroting van Werkom zijn volgens de BBV-voorschriften, in de risicoparagraaf expliciete risico's benoemd:

* Omzetverlies door structurele afname SW-populatie

* De mogelijkheden tot de acquisitie van nieuwe opdrachten zijn beperkt. (balans tussen de het aanbod en mogelijkheden voor de desbetreffende doelgroepen moet gevonden worden)

* Inzet nieuwe doelgroepen genereren minder opbrengsten

* Blijvende alertheid op privacy en informatiebeveiliging

3. Omgevingsdienst IJmond

Vestigingsplaats	Beverwijk		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Algemene informatie	Omgevingsdienst IJmond voert namens en vóór veertien gemeenten en de provincie Noord-Holland taken uit op het gebied van milieutoezicht en handhaving. OD IJmond ondersteunt en adviseert inwoners en bedrijven op het gebied van milieuvergunningen. Het is een organisatie van circa 120 medewerkers en het werkgebied beslaat ruim 10.000 bedrijven en circa 560.000 inwoners. OD IJmond werkt vanuit twee locaties: Beverwijk en Wormer.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M.T.A. Hegger		
Programma	04. Milieu		
Openbaar belang	De omgevingsdienst is verplicht in de vorm van GR georganiseerd		
Bestuurlijk belang	Purmerend is lid van het Algemeen Bestuur.		
Zeggenschap	Bij stemming heeft ieder van de leden van het algemeen bestuur één stem. Voor het nemen van een besluit geldt een gewogen stemverhouding op basis van de jaarlijkse financiële bijdrage.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2021	31-12-2022
	Eigen Vermogen	€ 648.213	€ 734.217
	Vreemd Vermogen	€ 11.095.048	€ 11.100.945
	Resultaat na bestemming	€ 160.362	€ 121.955
	Deelnemersbijdrage	€ 373.702	€ 287.076
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	- Bevoegdheid bodemtaken verschuiven van provincie naar gemeenten. Veel van deze taken vallen onder het basistakenpakket en zullen door ODIJ worden uitgevoerd. De bijdrage van de gemeente Purmerend aan de GR is gebaseerd op de uitvoering van alleen de basistaken. Dit is inclusief een bedrag dat bestemd is voor de uitvoering van de over te dragen bodemtaken vanuit de provincie naar de gemeente. Dit bedrag is gebaseerd op inwoneraantallen. - Meer activiteiten worden vergunningplichtig. - Begrip 'inrichting' verdwijnt en wordt vervangen door milieubelastende activiteit. Dit heeft gevolgen voor het basistakenpakket, waardoor verschuiving kan plaatsvinden.		

	• Zo kunnen taken die vanuit de gemeente plaatsvinden, verplicht bij ODIJ worden ondergebracht. Omgekeerd kunnen er ook weer taken teruggaan naar de gemeente.
Risico's	De basistaken zijn door alle deelnemers ingebracht in de gemeenschappelijke regeling. Een aantal deelnemers heeft de plustaken met dienstverleningsovereenkomsten bij ODIJ ondergebracht. Het is mogelijk dat er door aanpassing van de inhoud van het basistakenpakket meer taken ingebracht moeten worden in de gemeenschappelijke regeling.

4. Vervoersregio Amsterdam

Vestigingsplaats	Amsterdam		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Algemene informatie	De Vervoerregio is een samenwerkingsverband van veertien gemeenten op het gebied van verkeer en openbaar vervoer. Om op een goede manier te overleggen en besluiten te nemen zijn er diverse (bestuurs)vormen van overleg: De regioraad, het dagelijks bestuur, portefeuillehoudersoverleggen en commissies.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. C. Lageveen		
Programma	05. Bereikbaarheid		
Openbaar belang	De Vervoerregio Amsterdam zet zich in voor een optimale bereikbaarheid van de Amsterdamse regio. Als regisseur van het regionale verkeer en vervoer dragen zij bij aan goede verbindingen tussen bestemmingen, zodat mensen zich per openbaar vervoer, fiets of auto snel, veilig en comfortabel kunnen verplaatsen.		
Bestuurlijk belang	Het Dagelijks Bestuur (DB) van de Vervoerregio Amsterdam bestaat uit drie leden: een wethouder verkeer en vervoer uit Zaanstreek-Waterland, Amstelland-Meerlanden en Amsterdam. De voorzitter is gekozen door de DB-leden. Het DB vergadert eens per drie weken. De Regioraad, het belangrijkste bestuursorgaan van de Vervoerregio, telt 51 leden. De besturen van de betrokken gemeenten kiezen zelf hun vertegenwoordigers, veelal leden uit de eigen raad. Vanuit Purmerend zitten 5 gemeenteraadsleden in de Regioraad. De Regioraad en het Dagelijks Bestuur worden geadviseerd vanuit de portefeuillehoudersoverleggen, waar de vakwethouders van de veertien gemeenten in vertegenwoordigd zijn. Burgemeesters en wethouders van de vervoerregiogemeenten voeren een aantal keren per jaar overleg met elkaar. De Vervoerregio Amsterdam kent twee portefeuillehoudersoverleggen Verkeer en Vervoer en Algemene Zaken.		
Zeggenschap	9,8%		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2021	31-12-2022
	Eigen Vermogen	€ 221.863	€ 0
	Vreemd Vermogen	€ 331.131.005	€ 399.432.055
	Resultaat na bestemming	€ 0	€ 0
	Deelnemersbijdrage	€ 0	€ 0
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Bij de Vervoerregio wordt gewerkt aan de actualisering van het beleidskader. Dit is een belangrijk document, omdat het beleidskader aangeeft welke (mobiliteits)doelen er door de Vervoerregio worden nagestreefd. Opstellen van dit document gebeurt in een intensieve samenwerking met de gemeenten, en andere stakeholders. Voor het zomerreces kunnen ook colleges en raden hun mening geven, alvorens tot definitieve vaststelling word overgegaan.		
Risico's	Geen.		

5. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Vestigingsplaats	Zaandam		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling: openbaar lichaam		
Algemene informatie	Op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's draagt het college van B&W de volgende taken en bevoegdheden over aan de veiligheidsregio: • Het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises. • Het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald. • Het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak brandveiligheid. • Het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. • Het instellen en in stand houden van een brandweer. • Het instellen en in stand houden van een GHOR. • Het voorzien in de meldkamerfunctie. • Het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel. • Het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij sommige van bovengenoemde taken.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mevr. E. van Selm		
Programma	o8. Veiligheid		
Openbaar belang	Het openbare belang is het voorkomen van of aanpakken van crisisscenario's op een regionale schaal waarbij veiligheid interregionaal gelijk is.		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur (AB) wordt gevormd door de burgermeesters van de zeven deelnemende gemeenten. Elk lid van het AB heeft één stem (zijnde 14,3%). Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat uit een drietal leden. Het DB is bevoegd tot een aantal wettelijke taken, onder andere op gebied van het benoemen, schorsen en ontslaan van sleutel-functionarissen. De rol van het DB is met name gericht op het procedureel voorbereiden van de vergaderingen van het AB		
Zeggenschap	Elk lid van het Algemeen Bestuur (AD) heeft één stem, wat gelijk staat aan 14,3%.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2021	31-12-2022
	Eigen Vermogen	€ 2.082.000	€ 1.804.000
	Vreemd Vermogen	€ 17.041.000	€ 22.117.000
	Resultaat na bestemming		€ 21.705
	Deelnemersbijdrage		€ 7.166.318
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	• Beleidsinhoudelijke ontwikkelingen • Versterking crisisbeheersing • Samen Sterk: VrZW en GGD-ZW • Positie vrijwilligers • Brede toekomstige beschouwing brandweezorg • Informatievoorziening		
Risico's	De brandweezorg in Zaanstad en de specialistische taken in de gehele regio staan onder druk. Door de veranderende positie vrijwilligers komende vanuit de WNRA, de maatschappelijk ontwikkeling dat een vrijwilliger minder een positie voor het leven is en het huidige dekkingsplan is er een risico ten aanzien van de gegarandeerde		

beschikbaarheid van de brandweer. Hier is echter al een voorstel voor in de maak om dit te verbeteren.

6. Recreatieschap Twiske-Waterland

Vestigingsplaats	Oostzaan		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling: openbaar lichaam		
Algemene informatie	Twiske-Waterland is ingericht als recreatiegebied om gemeenten en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten: 1. Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen. 2. Beheren en in stand houden van routenetwerken en boerenlandpaden. 3. Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M.T.A. Hegger		
Programma	og. Economie		
Openbaar belang	Het recreatieschap Twiske-Waterland heeft als doel het besturen en beheren van het recreatiegebied. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.		
Bestuurlijk belang	Jaarlijks kan de raad haar gevoelens uitspreken over de begroting en kennis nemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.		
Zeggenschap	Besluiten over financiële jaarstukken met betrekking tot de participantenbijdrage vinden plaats op basis van een gewogen stemrecht waarbij de gemeente Purmerend 4 van de 27 stemmen (14,8%) heeft. Indien de besluitvorming in het algemeen bestuur gaat over het overige beleid en de uitvoering van het programma heeft de gemeente Purmerend 7 van de 39 stemmen (17,9%).		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2021	31-12-2022
	Eigen Vermogen	€ 5.254.318	€ 5.387.157
	Vreemd Vermogen	€ 306.000	€ 461.105
	Resultaat na bestemming		€ 141.039
	Deelnemersbijdrage		€ 178.528
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Het Recreatieschap Twiske-Waterland: • Stelde in 2020 een Ambitiedocument vast met daaraan gekoppeld een Uitvoeringsprogramma. Dit Ambitiedocument gaat in op de beleidsdoelstellingen van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling en beoogt realisatie daarvan op de eigen taakvelden. Het Uitvoeringsprogramma benoemt projecten in 2022 en de jaren erna, plaatst uitvoering in de tijd en gaat in op voorbereiding, participatie en financiering. • Begeleidt evenementen en het ontwikkelen van routes en locaties. • Draagt met haar beheer en onderhoud bewust bij aan biodiversiteit en verleent medewerking aan participatie in onderhoud en projecten voor zelfbeheer. • Zorgt voor structureel (financieel) evenwicht. • Zorgt voor een aantrekkelijke recreatieomgeving met veilige en begaanbare voorzieningen.		

Risico's	• Werkt samen met haar erfpachtgevers aan een duurzame toekomst van de recreatiegebieden. • Natuurlijke risico's: natuurbrand, stormrisico's, eikenprocessierups, dierenziektes, boomziektes etc. • Maatschappelijke risico's: vandalisme, veranderende maatschappelijke perceptie, uitvoeringsproblemen m.b.t. handhaving. • Financiële risico's mede als gevolg van minder evenementen • Ambigue wet- en regelgeving: verwarring rondom milieuwetgeving (PAS en PFAS) en de provinciale omgevingsverordening werken remmend op de activiteiten in Twiske-Waterland. Afgezien van de onduidelijke regelgeving worden de regels ook alternatief geïnterpreteerd door verschillende factoren. • Juridische kosten rondom WOB-procedures.
----------	--

7. Waterlands Archief

Vestigingsplaats	Purmerend
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Algemene informatie	Het Waterlands Archief (WA) is een samenwerkingsverband van vijf gemeenten in de regio Waterland op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en opgericht in 1979 als Streekarchief Waterland. In 2003 werd de naam gewijzigd in het WA. De deelnemende gemeenten zijn Edam-Volendam, Landsmeer, Purmerend, Waterland en Wormerland. De belangrijkste doelstelling van het WA is het duurzaam beheren en beschikbaar stellen van procesgebonden overheidsinformatie. De wettelijke taken van de deelnemende gemeenten zijn gedelegeerd aan het Waterlands Archief. Daaruit vloeien de volgende kerntaken voort: • Toezicht op tijdige overdracht van de gemeentelijke archieven en op de kwaliteit van de archiefvorming bij de aangesloten gemeenten en acquisitie van particuliere archieven die een aanvulling vormen op de collectie. • Beheer van de archieven en deze toegankelijk maken door inventarisatie en indexerend. • Toezicht houden op de niet-overgebrachte archieven door middel van inspecties op het informatie- en archiefbeheer van de vijf gemeenten.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mevr. E. van Selm
Programma	10. Bestuur & concern
Openbaar belang	Beschikbaar stellen van de collectie aan een zo breed mogelijk publiek in de studiezaal, via website en door educatie en voorlichting. Sinds 2003 werkt het WA structureel samen met de Bibliotheek Waterland om het publieksbereik te vergroten. Archief en bibliotheek verzorgen samen een educatief aanbod voor scholieren en organisatie van evenementen en lezingen. Ook is er structurele samenwerking met omliggende archiefdiensten, historische verenigingen en musea en met onderwijsinstellingen.
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit vijf leden, inclusief de voorzitter. De colleges van de deelnemende gemeenten wijzen uit hun midden ieder één lid aan. Een stemming is alleen geldig indien meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft en zich niet op grond van lid 2 of anderszins van deelneming aan de stemming moet of heeft onthouden, daaraan heeft deelgenomen. Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming wordt meerderheid van stemmen vereist van hen die een stem hebben uitgebracht, voor zover de regeling niet anders bepaalt. Staken de stemmen, dan beslist de stem van de voorzitter. Alle leden van het bestuur hebben ieder één stem. De burgemeester van Purmerend is voorzitter van het Dagelijks bestuur.

Zeggenschap	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. Elk lid van het Bestuur heeft één stem, zijnde 20%.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2021	31-12-2022
	Eigen Vermogen	€ 220.452	€ 323.695
	Vreemd Vermogen	€ 90.622	€ 79.161
	Resultaat na bestemming		€ 50.381
	Deelnemersbijdrage		€ 741.342
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Ook voor het Waterlands Archief (WA) kwam in 2022 een einde aan de Coronacrisis. Hoewel het archief ondanks de lockdown steeds is opengebleven voor fysieke publieke dienstverlening, waren andere activiteiten zoals cursussen, schoolbezoeken en publieksdagen stilgevallen. Dit vanwege de maximale groepsgrootte. In het najaar konden deze activiteiten weer opgepakt worden. Het Archief voerde daarnaast in 2022 het eerste jaar van het Uitvoeringsplan 2022-2025 uit. In 2022 is de verbouwing en herinrichting van de studiezaal als multifunctionele ruimte voor activiteiten voorbereid. De werkzaamheden zijn gestart in de laatste week van 2022. De nieuwe studiezaal gaat na de herinrichting vanaf 2023 fungeren als ontmoetingspunt. Te denken valt aan: rondleidingen, thema activiteiten, cursussen, lezingen, evenementen en exposities. Dit in samenwerking met andere culturele instellingen zoals de Openbare Bibliotheek Waterland, Cultuurhuis Wherelant, de Vrije academie en De Volksuniversiteit. De genoemde taken en de onderdelen uit het Uitvoeringsplan worden in het jaarverslag (jaarstukken) verder toegelicht.		
Risico's	Het Waterlands Archief is een kleine organisatie met beperkte capaciteit voor bedrijfsvoering. Het financieel jaarresultaat over 2022 is positief maar fluctueert door de jaren heen. Het voorstel is dan ook om dit resultaat toe te voegen aan de financiële reserve. In onderzoek is om de bedrijfsvoering te beleggen bij de gemeente Purmerend of de gemeente Waterland dan wel om de bedrijfsvoering bij het Waterlands Archief zelf te versterken.		

Privaatrechtelijke organisaties

1. SVP Holding BV

Vestigingsplaats	Purmerend
Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Algemene informatie	SVP Holding BV is het stadsverwarmingsbedrijf van de gemeente Purmerend. SVP (Stadsverwarming Purmerend) is opgericht in 1981 en verzelfstandigd in 2007. SVP voorziet bijna 28.000 klanten (ca. 28.700 aansluitingen) van warmte en warm water. Van alle gebouwen in Purmerend is ca. 75% aangesloten op het warmtenetwerk van SVP.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans
Programma	Overzicht algemene Dekkingsmiddelen
Openbaar belang	SVP verzorgt warmte en warm water voor veel inwoners en bedrijven in Purmerend. SVP heeft op basis van artikel 2 van de Warmtewet de plicht warmtelevering in het verzorgingsgebied zeker te stellen, tegen redelijke voorwaarden en met inachtneming van een goede kwaliteit van dienstverlening.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering
Zeggenschap	De gemeente heeft 100% van de aandelen SVP Holding BV.
Financiële gegevens	Balansdatum 31-12-2021 31-12-2022

	Eigen Vermogen	€ 31.699.000	€ 35.350.000
	Vreemd Vermogen	€ 109.128.000	€ 119.795.000
	Resultaat na bestemming	€ 7.478.000	€ 4.351.000
	Deelnemersbijdrage/dividend	€ 700.000	€ 700.000
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	In het afgelopen jaar hebben zich de volgende belangrijke zaken voorgedaan: • de bouw van BWC2 zal geen doorgang vinden. SVP heeft besloten in te zetten op het verder optimaliseren van de bestaande BioWarmteCentrale en het verbeteren van het warmtenet om een stabiele en betrouwbare warmtelevering voor de komende jaren te blijven verzorgen; • Er is sprake van een energiecrisis. Deze crisis heeft invloed op de door SVP te hanteren tarieven voor zowel 2022 als 2023. De overheid heeft voor 2022 een Energietoeslag verstrekt voor lagere inkomens. Voor 2023 is ook Energietoeslag beschikbaar gesteld. Daarnaast is een prijsplafond ingesteld; • De productie van de BWC is voor 2022 uitgekomen op 852.316 GJ. Dat is 50.499 GJ minder dan 2021 (902.815 GJ); • Het project versnelde leidingrenovatie is in 2022 afgerond. Vanaf 2018 t/m 2022 zijn bij meer dan 7.600 woningen in Purmer-Noord, Purmer-Zuid en Gors Noord de huisaansluitingen vervangen. In 2022 zijn de laatste 2.434 huisaansluitingen vervangen; • SVP heeft ultimo 2022 bijna 28.000 klanten (ca. 28.700 aansluitingen), een toename ten opzichte van 2021 van 771 klanten (790 aansluitingen).; • Voor het aantal leveringsonderbrekingen werd in 2022 in 3 geval compensatie uitbetaald (2021:1). Het aantal ongeplande onderbrekingen bedroeg in 2022 47 (2021: 40). Het aantal geplande onderbrekingen was in 2022: 450 (2021: 515). Dat is 65 minder dan in 2021. De huidige ontwikkelingen betreft o.a. verdere verduurzaming van de warmtebronnen o.a. doormiddel van andere bronnen zoals aardwarmte (geothermie) en warmte uit afval- en/of oppervlaktewater, de samenwerking met HVC voor Geothermie, de plaatsing van slimme meters en de bijbehorende ICT transitie, de leidingrenovatie en het vervolg Proeftuin Gasvrij.		
Risico's	SVP is actief in een dynamische omgeving die zowel door de wisselende marktomstandigheden als door veranderen overheidsbeleid wordt bepaald. De belangrijkste afhankelijkheden daarin zijn de inzet van de BWC en de staat van het warmtenet (van invloed op warmteverlies en warmteonderbrekingen). Daarnaast spelen de van toepassing zijnde Wet-en regelgeving, gasprijsontwikkeling, graaddagenontwikkeling (en de daaraan gerelateerde afzet) en de hoogte van de inflatie een belangrijke rol in de bedrijfsvoering van SVP. De gemeentelijke deelneming in SVP staat voor € 38 miljoen op de balans. Daarnaast is het volledig vreemd vermogen van SVP uitgeleend danwel van een borgstelling voorzien. Kortom de gemeente heeft een grote financiële verwevenheid met de SVP.		
2. HVC NV			
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Algemene informatie	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders. Daarnaast produceert HVC duurzame energie en levert deze aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren. De kerntaken van HVC zijn grondstoffenmanagementen opwekking en levering van duurzame energie. Bovendien ondersteunt HVC haar aandeelhouders bij het in kaart brengen van maatregelen voor		

	lokale verduurzaming. HVC is actief in Nederland en binnen Nederland de grootste niet-commerciële afvalinzamelaar. HVC heeft 51 aandeelhoudende gemeenten en 8 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland..		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans		
Programma	Overzicht algemene Dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	HVC is een publiek nutsbedrijf op het gebied van afval, energie en warmte. HVC zet in op de transitie van een restafvalverbrander in een grondstoffen- en duurzaam energiebedrijf.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering		
Zeggenschap	De gemeente heeft 113 van de 3.347 gewone aandelen (3,38%).		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2021	31-12-2022
	Eigen Vermogen	€ 168.741.000	€ 196.243.000
	Vreemd Vermogen	€ 845.415.000	€ 878.504.000
	Resultaat na bestemming	€ 26.369.000	€ 28.139.000
	Deelnemersbijdrage/dividend	n.v.t.	n.v.t.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	HVC is een belangrijke partij in het realiseren van lokale duurzaamheidsambities. Naast de afvalverwerking is HVC ook de kennispartner voor SVP waar het gaat om geothermie. In 2022 waren de volgende zaken van belang: - de productie en afzet van duurzame energie nam verder toe; - de prijsontwikkelingen op zowel de energie- als de grondstoffenmarkt hebben geleid tot hoger dan geprognoseerde omzetten en resultaten; - bestaande warmtenetten zijn uitgebreid en verdicht, er is begonnen met de aanleg van nieuwe warmtenetten.		
Risico's	HVC is een bedrijf met veel risico's en heeft om die reden een uitgebreid risicomanagementsysteem. De belangrijkste risico's zijn: • Continuïteitsproblemen door brand of machinebreuk • Prijsdaling grondstoffen • Wijziging brandbaarheid afval • Afname verzekeraarbaarheid • Financiële risico's zoals rente- en liquiditeitsrisico's		

3. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Vestigingsplaats	's-Gravenhage
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Algemene informatie	De Staat der Nederlanden, provincies, gemeenten, waterschappen en andere openbare lichamen zijn de deelnemers.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans
Programma	Overzicht algemene Dekkingsmiddelen
Openbaar belang	De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.
Zeggenschap	De gemeente heeft 14.040 aandelen van de 55.690.720 aandelen (0,0252%)

Financiële gegevens	Balansdatum (€ miljoen)	31-12-2021	31-12-2022
	Eigen Vermogen	€ 5.062	€ 4.615
	Vreemd Vermogen	€ 143.995	€ 107.459
	Resultaat na bestemming	€ 236	€ 300
	Deelnemersbijdrage/dividend	€ 32.011 (tweeëndertig duizend elf euro)	€ 35.100 (vijfendertig duizend honderd euro)
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	BNG Bank wil een relevante speler zijn in de financiering van Nederlandse decentrale overheden en in de sectoren wonen, zorg, onderwijs, energie en infrastructuur. Wat betreft langlopende kredietverlening wil de bank rendabel voorzien in meer dan de helft van de langlopende kredietvraag van deze klantengroepen. BNG Bank streeft niet naar winstmaximalisatie, maar naar een redelijk rendement. Dit rendement komt via dividend ten goede aan de aandeelhouders, uitsluitend overheden, en in het verlengde daarvan aan de samenleving.		
Risico's	Op de gemeentelijke balans zijn aandelen in de BNG opgenomen voor een bedrag van € 33.478. Dit is tevens het risicobedrag.		

4. Alliander NV

Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Algemene informatie	Alliander is op 1 juli 2009 ontstaan bij de verkoop van Nuon. Het ontwikkelt en beheert energienetten. Via kabels en leidingen ontvangen ruim drie miljoen Nederlandse huishoudens en bedrijven elektriciteit, gas en warmte. Het bedrijf beheert meer dan 90.000 km elektriciteitsnet en 40.000 km gasnet.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans		
Programma	Overzicht algemene Dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	Energie voor iedereen betrouwbaar, betaalbaar en bereikbaar te houden. Alliander heeft alleen publieke aandeelhouders.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 372.370 aandelen van de 136.794.964 aandelen (0,27%).		
Financiële gegevens	Balansdatum (€ miljoen)	31-12-2021	31-12-2022
	Eigen Vermogen	€ 4.470	€ 4.570
	Vreemd Vermogen	€ 4.694	€ 6.122
	Resultaat na bestemming	€ 242	€ 198
	Deelnemersbijdrage/dividend	€ 275.000 (tweehonderd vijfenzeventig duizend euro)	€ 223.000 (tweehonderd driewintig duizend euro)
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Als netbeheerder staat Alliander voor de opdracht om de capaciteit van het elektriciteitsnet op een groot aantal plekken te verdubbelen in 2030. Deze investeringen moeten worden voorgefinancierd. Dit gebeurt grotendeels met vreemd vermogen, maar ook aandeelhouders zijn gevraagd extra kapitaal te verstrekken. In 2022 waren de volgende zaken van belang:		

- De mondiale energiemarkt is onvoorspelbaarder geworden;
- Explosieve toename in de vraag naar elektriciteit;
- Energietransitie onder druk door tekort aan personeel, ruimte en materialen.

Risico's

Alliander is een groot bedrijf. Het belang van het bedrijf voor de gemeente is groot. Risico's waar het bedrijf mee te maken heeft is thans vooral gelegen in de klimaatverandering (transitie en fysieke risico's). In 2021 is besloten tot deelname in een lening van € 600 miljoen die in 2028 volledig zal zijn omgezet in aandelenkapitaal.

5. InWest Regio BV

Vestigingsplaats	Amsterdam		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Algemene informatie	In oktober 2021 is de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Metropoolregio Amsterdam en de regio Noord-Holland Noord opgericht. Deze besloten vennootschap heeft als aandeelhouders de provincie Noord-Holland en de Noord-Hollandse gemeenten (waarvan een aantal dit in de vorm van een gezamenlijk aandeelhouderschap doen). De InWest Regio BV heeft een 50% deelneming een BV waar het Rijk ook voor 50% in deelneemt. Deze gezamenlijke stuurt een MKB fonds aan. De InWest regio BV stuurt zelf ook een transitiefonds aan. De twee fondsen hebben ieder een eigen onafhankelijk investeringscomité.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M.T.A. Hegger		
Programma	Overzicht algemene Dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	InWest Regio BV is opgericht met het oog op 3 kansen: 1. Invullen van de ontbrekende schakel in het landelijk nog niet dekkende netwerk van regionale ontwikkelings-maatschappijen en daardoor mee invulling en uitvoering kunnen geven aan rijksregelingen (onder andere momenteel de COVID-19 Overbruggingsleningen, REACT EU 2021 en verschillende regelingen i.h.k.v. de circulaire economie). 2. Inspelen op en ondersteunen van innovatief Midden en Klein Bedrijf (mkb) en versnellen van de grote transitieopgaven (energie- en circulair) door het bieden van kennis, menskracht en financiële middelen. 3. Aantrekken van herstellmiddelen na de coronacrisis vanuit Europese Unie, Rijk en Invest NL.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	Uitgangspunt is dat gemeenten tot een bedrag gelijk aan 1% van de gemeentebegroting over het jaar 2019 inleggen in de ROM wanneer zij daarin deelnemen. Het begrotingstotaal in het jaar 2019 voor de gemeente Beemster bedroeg € 18.084.000 en voor de gemeente Purmerend € 239.851.000. De investering bedraagt derhalve € 2.579.935. Tot en met 31 december 2021 zijn de 2.580 aandelen van elk 1 euro groot volgestort (Beemster € 181 en Purmerend € 2.399). Gedurende 2022 heeft een kapitaalstorting plaatsgevonden ter grootte van € 257.935 (10% van het totaal toegezegd bedrag) . Het resterende kapitaal wordt in tranches opgevraagd bij de aandeelhouders.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2021	31-12-2022
	Eigen Vermogen	Verlengd boekjaar.	n.n.b.
	Vreemd Vermogen	Verlengd boekjaar	n.n.b.

	Resultaat na bestemming	Verlengd boekjaar	n.n.b.
	Deelnemersbijdrage/dividend	Verlengd boekjaar	n.n.b.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	InWest Regio B.V. is op 7 oktober 2021 opgericht en heeft een verlengd boekjaar. Er zijn op dit moment nog geen cijfers beschikbaar om hierboven te presenteren. Met de oprichting van InWest Regio BV is er een einde gekomen aan het proces tot de vorming van een regionale ontwikkelingsmaatschappij in Noord-Holland. De vennootschap is vanaf 2022 gestart met de opgave om versneld uitvoering te geven aan de energietransitie en de transitie naar de circulaire economie. Doel is maatregelen te nemen waarmee de economie gestimuleerd wordt om enerzijds banen te behouden en anderzijds nieuwe duurzame werkgelegenheid te creëren		
Risico's	De bij de beleidsvoornemens gemelde investeringen gaan gepaard met risico's. Daar worden diverse maatregelen voor genomen. In de door de aandeelhouders vast te stellen investeringsreglementen worden de definitieve kaders voor de allocatie van middelen bepaald. Hierbij geldt het streven naar revolverendheid (100%) voor het mkb-fonds en, gelet op het risicoprofiel, nominale revolverendheid voor het Transitiefonds als ondergrens voor het investeringsreglement.		

6. V.O.F. De Beemster Compagnie

Vestigingsplaats	Middenbeemster		
Rechtsvorm	Vennootschap Onder Firma (VOF)		
Algemene informatie	VOF De Beemster Compagnie is opgericht in 2011 door de gemeente Beemster en Bouwfonds Ontwikkeling B.V. (thans BPD Ontwikkeling). Dit op basis van een verhouding van 50/50. De doelstelling is het produceren van bouw- en woonrijpe grond en het verkopen van bouwrijpe kavels. Dit gebeurt in de gebiedsontwikkelingen De Nieuwe Tuinderij te Zuidoostbeemster (ca. 530) en De Keyser te Middenbeemster (ca. 590)		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mevr. N. Saaf-Pasteuning		
Programma	Ruimtelijke Ontwikkeling		
Openbaar belang	De Beemster Compagnie heeft als doel elk jaar in totaal circa 100 woningen op te leveren (conform Waterlands Wonen) in Middenbeemster en Zuidoostbeemster. Op basis van de samenwerkingsovereenkomst betreft dit enkel koopwoningen, maar de ruimte in het bestemmingsplan wordt thans ook benut om sociale huurwoningen te realiseren. Daarnaast wordt in De Keyser een school (IKC) gerealiseerd.		
Bestuurlijk belang	Vanuit de gemeente is er een wethouder als vennoot aanwezig die verantwoordelijk is voor de uitvoering vanuit de gemeentelijke zijde. Ook de andere eigenaar, BPD, heeft een vennoot. Minimaal tweemaal per jaar komen de vennoten bij elkaar en bespreken de voortgang in deze vennotenvergadering, inclusief het maken van keuzes indien hier aanleiding toe is.		
Zeggenschap	De gemeente is voor 50% eigenaar van de VOF.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2021	31-12-2022
	Eigen Vermogen	€ 6.585.414	n.n.b.
	Vreemd Vermogen	€ 425.598	n.n.b.
	Resultaat na bestemming	€ 3.345.336	n.n.b.
	Deelnemersbijdrage/dividend	n.v.t.	n.v.t.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De ontwikkelingen in De Keyser en met name De Nieuwe Tuinderij naderen hun voltooiing. In 2022 zijn de laatste vrije kavels van De Nieuwe Tuinderij Oost verkocht.		

De grondexploitatie De Nieuwe Tuinderij is daarmee uitontwikkeld en zal in 2023 gericht zijn op realisatie van de laatste kavels en de laatste werkzaamheden.

In 2022 is in De Keyser gewerkt aan de ontwikkeling van de laatste deelgebieden: 6 en 7. Tegen de omgevingsvergunning van deelplan 6A en 7 De Keyser lopen bezwaarprocedures voornamelijk ingegeven door de bezwaren tegen de bouw van het IKC. Hierdoor ontstaat naar verwachting vertraging in de realisatie. In 2022 is de invulling van deelgebied 6b opgepakt: hierin staan de uitwerking van een goed plan voor de inpassing van een nieuwe school (IKC), het resterend contractueel programma van BPD en de mogelijkheden voor sociale en vrije sector huurwoningen centraal.

Risico's

Er is geen risico waar het gaat om het doel van de samenwerkingsovereenkomst: een tenminste op nul sluitende grondexploitatie. Momenteel is het verwachte exploitatieresultaat voor de twee gebiedsexploitaties ruim positief. Wel wordt de huidige marktsituatie bemoeilijkt door de stijging van de bouwkosten en de rente. Tevens zullen de bezwaren die nu gemaakt zijn op de lopende omgevingsvergunningen invloed hebben op de fasering van de verkoop van gronden en zal dit extra kosten met zich meebrengen.

Jaarrekening 2022

